

Основна школа „Драгојло Дудић“

Булевар краља Александра 525

Београд

**ИНТЕРНИ П Р А В И Л Н И К О КРИТЕРИЈУМИМА
ОЦЕЊИВАЊА У ОШ „ДРАГОЈЛО ДУДИЋ“**

Београд, фебруар 2022.

Садржај:

1. РАЗРЕДНА НАСТАВА	1
2. ПРЕДМЕТНА НАСТАВА	11
2.1. СРПСКИ ЈЕЗИК.....	11
2.2. СТРАНИ ЈЕЗИЦИ (ЕНГЛЕСКИ И НЕМАЧКИ ЈЕЗИК).....	14
2.3. МАТЕМАТИКА.....	20
2.4. ИСТОРИЈА/ГЕОГРАФИЈА	24
2.5. БИОЛОГИЈА	26
2.6. ФИЗИКА	29
2.7. ХЕМИЈА	32
2.8. ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА.....	36
2.9. ЛИКОВНА КУЛТУРА	38
2.10. МУЗИЧКА КУЛТУРА	46
2.11. ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ.....	52
2.12. ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО	56
2.13. ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ.....	58

1. РАЗРЕДНА НАСТАВА

Ученици се у току школске године оцењују на следеће начине:

- Писменим проверама (тестови, контролне вежбе и писмени задаци)
- Усменом провером
- Ангажовањем и односом према раду на настави (активност на часу, израда домаћих задатака, ангажовање у пројектима, сарадња у групи, припремљеност за час, уредност...)

Скала бројчаног оцењивања ученика на писменим проверама:

- од 86%-до 100% одличан (5)
- од 70%-до 85% врло добар (4)
- Од 50%-69% добар (3)
- од 30%-49% довољан (2)
- испод 30% недовољан (1)

Скала може да варира у циљу мотивисаности ученика и у зависности од његовог постигнућа али не више од 10%.

Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 1 или ИОП-у 2, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености исхода уз прилагођавање начина и поступка оцењивања (према Правилнику о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању („Службени гласник РС“ број 34/2019, 59/2020 и 81/2020)).

СРПСКИ ЈЕЗИК		
Област	Оцена	Критеријуми
<p><u>Књижевност</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Анализа књижевног дела ➤ Усвајање књижевних појмова ➤ Књижевне врсте <p><u>Језик</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Правопис ➤ Граматика ➤ Ортоепија <p><u>Језичка култура</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Слушање ➤ Говорење ➤ Писање ➤ Читање ➤ Учење латиничког писма (2. разред) <p><u>Књижевност</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Анализа књижевног дела ➤ Усвајање књижевних појмова ➤ Књижевне врсте <p><u>Језик</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Правопис ➤ Граматика ➤ Ортоепија <p><u>Језичка култура</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Слушање ➤ Говорење 	<p><i>Одличан</i> (5)</p>	<p>-У потпуности је савладао садржаје из правописа и граматике. -Самостално примењује правописна и граматичка правила. - Активно учествује на часу током часова анализе текста, самостално изводи закључке. -Течно и изражајно чита са разумевањем (линеарне и нелинеарне текстове) и негује читалачке навике. - Показује иницијативу током наставе, понаша се другарски. -Показује иницијативу и креативност у решавању захтева. -Може успешно да ради у различитим групама и врстама задатака. -Поштује и примењује правила лепог говорења и писања. -Редовно и уредно води запис на часу. -Учтиво учествује у слободном и вођеном разговору. -Редовно израђује домаће задатке. -Истражује и користи различите изворе информација. -Активно учествује у раду давањем конструктивних идеја.</p>
	<p><i>Врло добар</i> (4)</p>	<p>-Савладао је садржаје из правописа и граматике. -Примењује правописна и граматичка правила. -Учествује на часу током часова анализе текста и изводи закључке. -Течно чита са разумевањем и негује читалачке навике. -Поштује и примењује правила лепог говорења и писања. -Показује иницијативу и креативност у решавању захтева. -Учтиво учествује у слободном и вођеном разговору. -Редовно и уредно води запис на часу. -Редовно ради домаће задатке. -Користи различите изворе информација.</p>

СРПСКИ ЈЕЗИК

Област	Оцена	Критеријуми
<p>➤ Писање ➤ Читање Учење латиничког писма (2. разред)</p>	<p><i>Добар (3)</i></p>	<p>- Уочава садржаје из правописа и граматике. - У знатној мери примењује и уочава правописна и граматичка правила. - При анализи текста одговара на конкретна питања. - Одговара усмено и писмено на задати захтев. - Чита линеарни текст. - Познаје правила лепог говорења и писања. - Води запис на часу. - Ради домаће задатке.</p>
	<p><i>Довољан (2)</i></p>	<p>- Препознаје научене садржаје из правописа и граматике. - Уочава правописна и граматичка правила. - При анализи текста одговара уз подстицај наставника на постављена питања. - Чита текст. - Препознаје правила лепог говорења и писања. - Води запис на часу. - Повремено ради домаће задатке уз већу асистенцију.</p>
	<p><i>Недовољан (1)</i></p>	<p>- Не показује минимум знања у складу са критеријумима за оцену довољан (2). - Не показује жељу за напредовањем.</p>

МАТЕМАТИКА

Област	Оцена	Критеријуми
<p align="center"><u>Бројеви</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Блок бројева до 100 (2. Разред) ➤ Блок бројева до 1000 (3. Разред) ➤ Скуп природних бројева (4. Разред) ➤ Рачунске операције: сабирање, одузимање, множење и дељење ➤ Разломци <p align="center"><u>Геометрија</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Линије, геометријске фигуре и тела ➤ Обим и површина <p align="center"><u>Мерење и мере</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Маса (од 3. Разреда) ➤ Време ➤ Дужина ➤ Површина (4. разред) 	<p><i>Одличан (5)</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> -У потпуности је савладао садржаје из правописа и граматике. -Самостално примењује правописна и граматичка правила. - Активно учествује на часу током часова анализе текста, самостално изводи закључке. -Течно и изражајно чита са разумевањем (линеарне и нелинеарне текстове) и негује читалачке навике. - Показује иницијативу током наставе, понаша се другарски. -Показује иницијативу и креативност у решавању захтева. -Може успешно да ради у различитим групама и врстама задатака. -Поштује и примењује правила лепог говорења и писања. -Редовно и уредно води запис на часу. -Учтиво учествује у слободном и вођеном разговору. -Редовно израђује домаће задатке. -Истражује и користи различите изворе информација. -Активно учествује у раду давањем конструктивних идеја.
<p align="center"><u>Бројеви</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Блок бројева до 100 (2. Разред) ➤ Блок бројева до 1000 (3. Разред) ➤ Скуп природних бројева (4. Разред) ➤ Рачунске операције: сабирање, одузимање, множење и дељење ➤ Разломци <p align="center"><u>Геометрија</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Линије, геометријске фигуре и тела 		<p><i>Врло добар (4)</i></p>

МАТЕМАТИКА

Област	Оцена	Критеријуми
<p>➤ Обим и површина</p> <p align="center"><u>Мерење и мере</u></p> <p>➤ Маса (од 3. Разреда)</p> <p>➤ Време</p> <p>➤ Дужина</p> <p>➤ Површина (4. разред)</p>	<p align="center"><i>Добар (3)</i></p>	<p>- Уочава садржаје из правописа и граматике.</p> <p>- У знатној мери примењује и уочава правописна и граматичка правила.</p> <p>- При анализи текста одговара на конкретна питања.</p> <p>- Одговара усмено и писмено на задати захтев.</p> <p>- Чита линеарни текст.</p> <p>- Познаје правила лепог говорења и писања.</p> <p>- Води запис на часу.</p> <p>- Ради домаће задатке.</p>
	<p align="center"><i>Довољан (2)</i></p>	<p>- Препознаје научене садржаје из правописа и граматике.</p> <p>- Уочава правописна и граматичка правила.</p> <p>- При анализи текста одговара уз подстицај наставника на постављена питања.</p> <p>- Чита текст.</p> <p>- Препознаје правила лепог говорења и писања.</p> <p>- Води запис на часу.</p> <p>- Повремено ради домаће задатке уз већу асистенцију.</p>
	<p align="center"><i>Недовољан (1)</i></p>	<p>- Не показује минимум знања у складу са критеријумима за оцену довољан (2).</p> <p>- Не показује жељу за напредовањем.</p>

СВЕТ ОКО НАС / ПРИРОДА И ДРУШТВО

Област	Оцена	Критеријуми
<p align="center">2. разред <u>Насеље са околином</u></p> <p align="center">Други и ја Култура живљења Човек ствара Кретање и оријентација у простору и времену Разноврсност природе</p> <p align="center">3. разред <u>Мој крај</u></p> <p align="center">Природа, човек, друштво Оријентација у простору и времену Прошлост Кретање Материјали</p>	<p align="center"><i>Одличан (5)</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Логички повезује узрочно – последичне везе у друштву и природи - У потпуности показује способност примене стечених знања у животним ситуацијама - Изводи закључке на основу података, огледа... - Бави се додатним истраживачким радом - Тумачи графичке приказе и има способност да резултате рада прикаже истим - Решава проблеме на нивоу стваралачког и критичког мишљења - Креативним идејама доприноси успешној реализацији пројекта и различитим облицима рада - Води редовно запис са часа и допуњује га илустрацијама, графичким приказима, фотографијама...
<p align="center">4. разред</p> <p align="center">Моја домовина – део света Сусрет са природом Истражујемо природне појаве Рад, енергија, производња и потрошња Осврт уназад - прошлост</p>	<p align="center"><i>Врло добар (4)</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - У великој мери логички повезује чињенице у друштву и природи - У великој мери показује способност примене стечених знања у животним ситуацијама - Чита графичке приказе и тумачи их - Решава поједине захтеве и у знатној мери критички расуђује - Припрема се за учешће у пројектима и различитим облицима рада - Води редовно запис са часа и допуњује га илустрацијама, графичким приказима, фотографијама...
	<p align="center"><i>Добар (3)</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - У знатној мери логички повезује чињенице у друштву и природи - У довољној мери показује способност примене стечених знања у животним ситуацијама - Чита графичке приказе - У већој мери решава поједине захтеве - Узима учешће у пројектима и различитим облицима рада - Води редовно и уредно запис у свесци

СВЕТ ОКО НАС / ПРИРОДА И ДРУШТВО		
Област	Оцена	Критеријуми
	<i>Довољан (2)</i>	<ul style="list-style-type: none"> - У мањој мери логички повезује чињенице у друштву и природи - Знања која је остварио су на репродуктивном нивоу уз минималну примену - Именује и препознаје друштвене и природне појаве - Води запис у свесци, илуструје (представља цртежом) - Показује мањи степен активности и ангажовања - Води редовно и уредно запис у свесци
	<i>Недовољан (1)</i>	<ul style="list-style-type: none"> -Не показује минимум знања у складу са критеријумима за оцену довољан (2). -Не показује жељу за напредовањем

ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ		
Област	Оцена	Критеријуми
<p><u>Физичке способности</u></p> <p>2. разред</p> <p><u>Моторичке вештине</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Ходање и трчање ➤ Скакања и прескакања ➤ Бацања и хватања ➤ Пузања, вишења, упори и пењања ➤ Вежбе на тлу ➤ Вежбе равнотеже ➤ Вежбе са реквизитима ➤ Плес и ритмика ➤ Полигони 	<i>Одличан (5)</i>	<ul style="list-style-type: none"> -Правилно и самостално изводи све активности -Вешто, сигурно и самостално користи справе и реквизите -Зна и поштује правила игре -Усвојене здравствено-хигијенске навике и примењује знања из области здравља -Примењује здравствено-хигијенске мере пре, у току и након вежбања -Одржава личну и колективну хигијену
<p>3. разред</p> <p><u>Моторичке вештине, спорт и спортске дисциплине</u></p>	<i>Врло добар (4)</i>	<ul style="list-style-type: none"> -Самостално изводи активности уз мање грешке -Користи справе уз мању несигурност -Правилно изводи вежбе обликовања -Зна и поштује правила игре -Правилно користи реквизите и справе -Усвојене здравствено-хигијенске навике и примењује знања из области здравља -Примењује здравствено-хигијенске мере пре

ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

Област	Оцена	Критеријуми
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Атлетика ➤ Спортска гимнастика ➤ Основе тимских и елементарних игара ➤ Плес и ритмика ➤ Полигони <p align="center">2. и 3. разред <u>Физичка и здравствена</u> <u>култура</u></p>	Добар (3)	<ul style="list-style-type: none"> -Поштује правила игре -Ради уз помоћ наставника и труди се да правилно користи реквизите, изводи вежбе, користи справе -Показује заинтересованост за сопствени процес учења, уважава препоруке за напредовање и делимично их реализује -Усвојене здравствено-хигијенске навике -Примењује здравствено-хигијенске мере пре, у току и након вежбања -Одржава личну и колективну хигијену
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Култура вежбања и играња ➤ Здравствено васпитање <p align="center">4. разред</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Атлетика ➤ Вежбе на тлу и справама ➤ Ритмичка гимнастика и народни плесови ➤ Основи спортских игара 	Довољан (2)	<ul style="list-style-type: none"> -Редовно доноси опрему, -Показује минимум интересовања за физичко-здравствену културу, -Препознаје справе -Планира и организује краткорочне активности на основу задатих услова и ресурса -Примењује здравствено-хигијенске мере пре, у току и након вежбања -Одржава личну и колективну хигијену
	Недовољан (1)	<ul style="list-style-type: none"> -Не показује минимум знања у складу са критеријумима за оцену довољан (2). -Не показује жељу за напредовањем.

МУЗИЧКА КУЛТУРА

Област	Оцена	Критеријуми
<p><u>Слушање музике</u></p> <p><u>Извођење музике</u></p> <p>➤ Певање</p> <p>➤ свирање</p> <p><u>Музичко стваралштво</u></p>	Одличан (5)	-Пева самостално, у пару или групи тражене песме поштујући елементе музике -Самостално, у пару или у групи свира на одређеним Орфовим ритмичким и мелодијским инструментима -Тачно примењује основе музичке писмености -Самостално износи своје мишљење о слушаном делу -Уочава и препознаје динамичке разлике о слушаним композицијама -Осмишљава пратњу /мелодију на задати текст -Самостално креира кореографију -Стално је активан на часу, самосталан у раду и има жељу да напредује
	Врло добар (4)	-Зна текстове тражених песама и самостално пева песме по слуху -Уме да свира на одређеним Орфовим ритмичким инструментима -Зна основе музичке писмености -Препознаје композицију коју је раније слушао -Самостално креира покрет -Активан је на часу и има жељу да напредује -Самостално ликовно изражава музички доживљај уз помоћ наставника
	Добар (3)	-Самостално пева песме по слуху и сопственом избору, уз мању помоћ наставника -Препознаје музичке инструменте у одређеним композицијама и разликује народну и уметничку музику -Препознаје различит темпо, динамику и понавља већ осмишљен покрет -Самостално ликовно изражава музички доживљај уз помоћ наставника
	Довољан (2)	-Пева песме по слуху и сопственом избору, уз већу помоћ наставника -Препознаје музичке инструменте и разликује народну и уметничку музику -Ликовно изражава музички доживљај уз помоћ наставника -Повремено ангажовање у раду

МУЗИЧКА КУЛТУРА		
Област	Оцена	Критеријуми
	Недовољан (1)	-Не показује минимум знања у складу са критеријумима за оцену довољан (2). -Не показује жељу за напредовањем.

ЛИКОВНА КУЛТУРА	
<p>Оцењивање из обавезног предмета ликовна култура, обавља се полазећи од ученикових способности, степена спретности и умешности. Уколико ученик нема развијене посебне способности, приликом оцењивања узима се у обзир индивидуално напредовање у односу на сопствена претходна постигнућа и могућности, а нарочито се узима у обзир ангажовање ученика у наставном процесу. Оцењује се само рад који је рађен на часу и који се преда на крају часа.</p>	
Област	Оценом се изражава
<p>2. разред</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Облици ➤ Споразумевање ➤ Ликовне игре ➤ Простор <p>3. разред</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Материјали ➤ Споразумевање ➤ Композиција ➤ Простор <p>4. разред</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Колаж, фротаж, деколаж и асамблаж ➤ Веживање облика у тродимензионалном простору и равни ➤ Сликарски материјали и технике ➤ Основне и изведене боје ➤ Линија, површина, волумен, боја и простор ➤ Амбијент – сценски простор 	<ul style="list-style-type: none"> -Ангажовање ученика у настави – редовно доноси прибор, показује заинтересованост за рад и учествује у групном раду -Напредовање у односу на претходни период -Одабир материјала и коришћење у раду -Комбинује различите материјале и технике -Самостално, креативно и маштовито ликовно изражавање -Израђује ликовне радове у складу са задатом темом -Учествује у процесу сценског стваралаштва -Естетско процењивање свог и туђег рада -Учествује у обликовању и уређењу простора у школи, код куће и окружењу
<p>Специфичност наставног процеса и учења у Ликовној културу огледа се у повезаности садржаја свих области, као и у испреплетаности компоненти учења.</p>	

2. ПРЕДМЕТНА НАСТАВА

2.1. СРПСКИ ЈЕЗИК

Критеријум оцењивања за предмет Српски језик и књижевност у другом циклусу основног образовања и васпитања			
ОЦЕНА	ОСТВАРЕНОСТ ИСХОДА	САМОСТАЛНОСТ	СТЕПЕН АНГАЖОВАЊА
<p>Скала бројчаног оцењивања на писаним проверама:</p> <p>Одличан 5: 85-100%</p> <p>Врло добар 4: 70-85%</p> <p>Добар 3: 55-70%</p> <p>Довољан 2: 30-55%</p> <p>Недовољан 1: испод 30 %</p>			
Одличан 5	<p>Ученик -ца у потпуности врши трансформацију знања и примењује у новим ситуацијама; логички повезује чињенице и појмове; решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; успешно решава задатке на свим нивоима постигнућа. У потпуности је савладао -ла садржаје из правописа и граматике и у потпуности их примењује. Активно учествује у</p>	Самостално изводи закључке који су засновани на подацима.	Висок степен ангажовања и изузетна самосталност.

	<p>тумачењу текста на часу.</p> <p>Редовно израђује домаће задатке и учествује у пројектима.</p> <p>Уредно води школску свеску.</p> <p>Чита са разумевањем линеарне и нелинеарне текстове.</p>		
Врло добар 4	<p>У великој мери примењује знања и логички повезује чињенице и појмове; решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и критички расуђује; успешно решава задатке на основном и средњем нивоу постигнућа, а у већој мери и на напредном нивоу постигнућа.</p> <p>У великој мери је савладао –ла садржаје из правописа и граматике и у великој мери их примењује.</p> <p>Активно учествује у тумачењу текста на часу.</p> <p>Редовно израђује домаће задатке и учествује у пројектима.</p> <p>Уредно води школску свеску.</p> <p>Чита са разумевањем линеарне и нелинеарне текстове.</p>	Самостално изводи закључке који су засновани на подацима.	Висок степен ангажовања и велика самосталност.
Добар 3	<p>У довољној мери употребљава информације у новим ситуацијама; у знатној мери логички повезује</p>	Већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на	Делимичан степен активности и ангажовања.

	<p>чињенице и појмове; у довољној мери критички расуђује; уме да препозна појмове и да их репродукује; решава задатке на основном и средњем нивоу постигнућа, а у мањој мери решава задатке са напредног нивоа постигнућа.</p> <p>У довољној мери је савладао –ла садржаје из правописа и граматике и углавном их примењује.</p> <p>Учествује у тумачењу текста на часу.</p> <p>Ради домаће задатке и учествује у пројектима.</p> <p>Води запис на часу.</p> <p>Чита са разумевањем, уз повремену помоћ наставника, линеарне текстове.</p>	<p>подацима.</p>	
<p>Довољан 2</p>	<p>У мањој мери употребљава информације; препознаје чињенице и појмове уз помоћ и подршку наставника; уме набројати, именовати и уз помоћ наставника дефинисати само основне појмове; решава задатке основног нивоа постигнућа уз помоћ наставника.</p> <p>У довољној мери је савладао –ла садржаје из правописа и граматике и у довољној мери их примењује.</p> <p>Уз подстицај наставника учествује у</p>	<p>Уз помоћ наставника изводи закључке који се заснивају на подацима.</p>	<p>Мањи степен активности и ангажовања. Периодично и повремено ангажовање.</p>

	тумачењу текста на часу. Ради домаће задатке. Води запис на часу. Чита линеарне текстове и тумачи уз помоћ наставника.		
Недовољан 1	Није савладао основне појмове; не показује интересовање да уз помоћ наставника оствари исходе.	Не уме да изведе закључке који се заснивају на подацима ни када му наставник помаже.	Не показује активност и ангажовање.

2.2. СТРАНИ ЈЕЗИЦИ (ЕНГЛЕСКИ И НЕМАЧКИ ЈЕЗИК)

Током школске године постигнућа ученика се вреднују:

1. сумативно-кроз писмене и усмене провере и
2. формативно-праћењем активности ученика на сваком часу

Оценом се изражава:

1. Оствареност циљева и прописаних, односно прилагођених стандарда постигнућа, достизање исхода и степена развијености компетенција у току савладавања програма предмета.
2. Ангожовање ученика у настави.
3. Напредовање у односу на претходни период.
4. Препорука за даље напредовање ученика

ОБАВЕШТАВАЊЕ О ОЦЕЊИВАЊУ

На почетку школске године ученици, родитељи односно старатељи се обавештавају о критеријуму, начину и распореду оцењивања и доприносу појединачних оцена закључној оцени.

ЕВИДЕНЦИЈА О УСПЕХУ УЧЕНИКА

Наставник у поступку оцењивања прикупља и бележи податке о постигнућима ученика, процесу учења, напредовању и развоју ученика током године у дневнику рада и у својој педагошкој документацији

КРИТЕРИЈУМИ БРОЈЧАНОГ ОЦЕЊИВАЊА ЗА ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК:

Области које се оцењују:

- Разумевање и слушање (Listening and Comprehension)
- Говорне способности (Speaking)
- Способности писменог изражавања (Writing)
- Језичне законитости – граматика (Grammar)

➤ Мерила за елемент слушања и разумевања:

-одличан (5) - ученик разуме говор саговорника и усмено излаже у нормалном темпу, у потпуности разуме писани и слушани текст, с лакоћом влада материјом и вештинама, самостално одговара на постављена питања у вези са темом која се обрађује

-врло добар (4)- разуме питања у нормалном говорном темпу, али је потребно понекад нешто поновити, не разуме сваку појединост код писаног и слушаног садржаја, уз мању помоћ или додатна појашњења одговара на постављена питања и даје своје мишљење уз једноставније образложење

-добар (3) - разуме излагања и питања постављена споријим темпом, понекад је нужно поновити и поједноставити неке делове реченице, потребно га је усмеравати и допуњавати одговоре, разумевање је на основном нивоу једноставнијих текстова и аудио записа

-довољан (2) - има минимум разумевања и напредује уз помоћ наставника који га води кроз материју, има тешкоћа у разумевању излагања, једва схвата уз објашњења и поједностављења, слабо разуме писану и говорну материју, даје најједноставније одговоре на краћа и једноставна питања у вези са темом

-недовољан (1) - не разуме усмена излагања, слушану или писану материју ни уз помоћ наставника и уопште не даје ни најједноставније одговоре

➤ Мерила за елемент говорне способности:

-Одличан (5) - ученик слободно и без оклевања изражава своје мисли, активан је у разговору, уме да прочита причу и правилним изговором течно изговара и нема већих граматичких грешака, реченице су му смислене и правилне, успоставља комуникацију без потешкоћа

-врло добар (4)- ученик говори правилно, али је конверзација у неким елементима

неизвесна; разговара са мањим граматичким грешкама, које не утичу на разумевање значајне реченице; понекад користи реч или фразу која је неадекватна и погрешно је изговори и често употребљава једноставније структуре без употребе нових речи и фраза

добар (3) - ученик може да комуницира и има скроман речник, смисао је понекад нејасна због граматичких грешака и нетачног реда речи и има тешкоће у читању, изговору и интонацији, али у целини је прихватљиво и разумљиво на основном нивоу

-довољан (2)– ученик прави озбиљне грешке у разговору и изговору, што отежава оно што жели да каже; ретко налази праве речи и фразе, тешко се изражава, а његов оскудан речник користи полако и са пуно оклевања, уз велику помоћ и подстицај наставника

недовољан (1) - ученик не може да се независно изражава, једва надмашујући

најосновнији вокабулар, лош изговор спречава разумевање садржаја. Није савладао ни најосновније граматичке структуре а усмени одговори су веома оскудни а вокабулар који користи не одговара ни најједноставнијим захтевима програма

➤ Критеријуми за елемент способности писменог изражавања:

-одличан (5)- ученик може писмено да изрази своје мисли самостално и без већих

граматичких и правописних проблема; редовно извршава све писане задатке у свесци, има добру технику решавања тестова и успешан је у писаним задацима, реченице су јасне и прецизне и познаје правила приликом писменог изражавања

- врло добар (4) - ученик писмено изражава своје мисли самостално уз понеке граматичке и правописне грешке; готово редовно има све писане радове; има врло добар резултат на решавању теста, писане реченице су јасне, уз мање правописне грешке

добар (3) - ученик не може без помоћи да изрази своје мисли писменим путем и прави веће правописне и граматичке грешке; нередовно извршава домаће и школске писане задатке; има скроман и просечан резултат на решавању теста, потребна му је већа помоћ приликом писања

довољан (2) - ученик није способан самостално да се писмено изрази, прави честе и озбиљне правописне и граматичке грешке; постиже минималан успех на тесту преко 50%, писмено ради најједноставније задатке повезивања или допуњавања текста датим речима

недовољан (1) - прави крупне грешке у писменом изражавању и у основним граматичким облицима, не извршава писане задатке готово уопште, нема довољан број бодова на

писаним задацима, не ради ни најједноставније писане задатке повезивања, вишеструког избора или допуњавања краћег текста унапред датим речима

➤ Мерила за елемент језичке законитости-граматике:

одличан (5)- ученик влада граматичким правилима, потпуно их разуме и правилно примењује у контексту, све граматичке задатке решава без икаквих потешкоћа

врло добар (4)- ученик разуме и правилно примењује научена граматичка правила, уз местимичне грешке и повремено подсећање од стране наставника

добар (3)- ученик делимично примењује научена граматичка правила, познаје правила али има потешкоћа око њихове примене

довољан (2) - ученик теоријски зна да наведе најосновнија граматичка правила али не уме да их примени ни у најједноставнијим примерима

Код закључивања оцена:

Оцену одличан (5) добија ученик:

1) који је у целини усвојио знања, умења и вештине предвиђене планом и програмом и у великој мери испунио критеријуме за области оцењивања;

2) чија су знања, умења и вештине на нивоу разумевања и самосталне примене, односно који:

— уочава битно,

— лако одваја појединачно, опште и посебно ради уопштавања,

— логички повезује чињенице и појмове,

— самостално закључује на основу датих података,

— решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења,

— поседује богат речник и лако се садржајно усмено и писмено изражава,

— лако и брзо примењује стечена знања,

— показује интересовања и самоиницијативност за проширивање стечених знања и додатно самообразовање;

Оцену врло добар (4) добија ученик:

1) који је у целини усвојио основна знања, умења и вештине;

- 2) чија су знања, умења и вештине на нивоу самосталне репродукције, разумевања и примене, односно који:
- уочава битно,
  - лако разуме, закључује и репродукује чињенице, дате дефиниције и законитости,
  - лако се усмено и писмено изражава,
  - испољава активност на већини часова,
  - самостално и уз помоћ наставника практично примењује знања, умења и вештине у истим и сличним ситуацијама,

Оцену добар (3) добија ученик:

- 1) који је делимично усвојио основна знања, умења и вештине;
- 2) чија су знања, умења и вештине на нивоу самосталне репродукције и разумевања уз помоћ наставника, односно на нивоу могућности ученика да:
- схвати значење научених садржаја, објашњења и да их повезује,
  - у ситуацијама анализа и закључивања захтева посебно залагање наставника и додатну помоћ,
  - има тешкоћа у брзом и течном усменом и писменом изражавању;

Оцену довољан (2) добија ученик:

- 1) који је у мањој мери усвојио основна знања, умења и вештине;
- 2) чија су знања, умења и вештине на нивоу репродукције уз наставникову помоћ, односно који:
- има склоност ка пасивном запамћивању и механичком репродуковању,
  - има тешкоћа у усменом и писменом изражавању,
  - испољава несналажење у новим ситуацијама;

Оцену недовољан (1) добија ученик који није усвојио основна знања, умења и вештине.

Шта и како се оцењује?

• **Иницијални тест** - обавља се на почетку школске године, у првој или другој недељи. Наставник процењује претходна постигнућа ученика у оквиру одређене области, модула или теме, која су од значаја за предмет.

Резултат иницијалног процењивања не оцењује се и служи за планирање рада наставника и даље праћење напредовања ученика.

• **Усмена провера постигнућа ученика** - обавља се у току оба полугодишта. Најмање две оцене у полугодишту треба да буду на основу усмене провере постигнућа ученика.

Начини оцењивања: Дискусија на часу, разговори током обраде тема и текстова, усмени и писмени одговори на питања, есеји, провера усвојености појмова усменим одговором ученика, ...

Ниво исхода: Разумевање (навести пример, упоредити, објаснити, препричати...)

• **Писмена проверка постигнућа ученика** - обавља се у току оба полугодишта.

Начини оцењивања: Објективни тестови са допуњавањем кратких одговора, задаци са означавањем, задаци вишеструког избора, спаривање појмова, допуњавање...

Ниво исхода: Памћење (навести, препознати, идентификовати...)

Контролне вежбе изводиће се према унапред утврђеном плану који ће бити истакнут на сајту школе. Оцена се оцена се уписује у дневник у року од осам дана од дана провере.

Бодовање теста:

Оцена 5 = 85% - 100%

Оцена 4 = 70% - 84%

Оцена 3 = 54% - 69%

Оцена 2 = 38% - 53%

Тест у трајању до 15 минута обавља се без најаве, оцена се не уписује у дневник, а спроводи се ради утврђивања остварености циља часа и савладаности дела реализованих садржаја. Представља повратну информацију ученику и наставнику и може се узети у обзир приликом утврђивања закључне оцене.

• **Пројекат** - групни облик рада на одређену тему, а има за циљ: самостално прикупљање и критички одабир информација; решавање проблема; доношење одлука; планирање и поштовање рокова; самостално учење; рад у групи; сарадња; критички однос према властитом и туђем раду. Наставник јасно дефинише и упознаје ученике са елементима за вредновање пројекта, групног рада и индивидуалног рада у оквиру групе.

Начини оцењивања: Истраживачки пројекти

Ниво исхода: Креирање и анализирање (поставити хипотезу, конструисати, планирати, реализовати, систематизовати, презентовати, вредновати...)

Вредновање ученика са тешкоћама:

Код ученика са тешкоћама треба вредновати његов однос према раду и постављеним задацима те васпитним вредностима у складу са његовим могућностима.

Начине, поступке и елементе вредновања треба ускладити са тешкоћама и личношћу сваког ученика у сарадњи са стручном службом школе.

Вредновање треба усмерити на подстицање ученика на активно учествовање у настави и ваннаставним активностима, развијати његово самопоуздање и осећај напредовања, али и упознати директора и стручну службу са проблемима који се појављују током школске године, уколико је то случај.

При евалуацији ученика који раде по ИОП-у, нужно је применити индивидуални приступ. Ако ученик има изражене тешкоће у гласно-говорној комуникацији, може му се омогућити проверавање у писаном облику у договору са стручном службом школе. Ако ученик има изражене тешкоће у писаној комуникацији, ученику треба омогућити проверавање у усменом облику.

2.3. МАТЕМАТИКА

Елементи оцењивања из математике су:

- усвојеност образовних садржаја;
- примена знања;
- активност ученика.

Ученик у току школске године може добити оцене на основу:

1. писмених провера знања (контролних задатака, писмених задатака);
2. усменог испитивања;
3. активности на часу;
4. израде пројектног задатка.

При вредновању квалитета знања, оценом се исказује трајност, коректност, свесност и употребљивост знања на разним нивоима (ниво препознавања, ниво репродукције, ниво разумевања, ниво примене и ниво креативног, стваралачког решавања проблема).

Писмена оцењивања се врше након пређене области, уз ранију најаву а по распореду писаних провера знања. Писане провере, које трају 15 минута, одржавају се без најаве и не оцењују се.

У току једног полугодишта ученик добија оцене из 4 писане провере (2 контролна задатка + 2 писмена задатка), усменог одговарања и активности на часу. Закључна оцена не сме да буде мања од аритметичке средине свих оцена добијених током целе школске године.

ОЦЕНА	ПРОВЕРА ЗНАЊА		АКТИВНОСТ	
	Усмена провера (усвојеност образовних садржаја)	Писана провера (примена знања)	Домаћи рад	Однос према раду и рад

<p>довољан (2)</p>	<p>Основни математички појмови и дефиниције</p> <ul style="list-style-type: none"> - прерознаје их - уме да их исказе <p>Тврђења, правила, формуле</p> <ul style="list-style-type: none"> - препознаје их <p>Поступци</p> <ul style="list-style-type: none"> - поступке које примењује образлаже уз помоћ наставника 	<p>Решавање задатака</p> <ul style="list-style-type: none"> - самостално решава једноставне задатке - једноставне проблемске ситуације решава уз помоћ наставника <p>Примена тврђења, правила, формула</p> <ul style="list-style-type: none"> - примењује само у познатим и једноставним ситуацијама 	<p>Писање</p> <ul style="list-style-type: none"> - углавном редовно <p>Написано</p> <ul style="list-style-type: none"> - непотпуно - делимично тачно - делимично уредно <p>Провера</p> <ul style="list-style-type: none"> - углавном зна образложити написано 	<p>Интерес за предмет</p> <ul style="list-style-type: none"> - показује на подстицај <p>Рад на часу</p> <ul style="list-style-type: none"> - труди се самостално решавати задатке - повремено учествује у расправи <p>Сарадња</p> <ul style="list-style-type: none"> - тражи помоћ када му нешто није јесно <p>Извршавање обавеза</p> <ul style="list-style-type: none"> - труди се писати све у свеску - на час доноси потребан прибор
<p>добар (3)</p>	<p>Основни математички појмови и дефиниције</p> <ul style="list-style-type: none"> - познаје их и разуме - зна их изрећи и објаснити <p>Тврђења, правила, формуле</p> <ul style="list-style-type: none"> - познаје их - зна их изрећи <p>Поступци</p> <ul style="list-style-type: none"> - поступке које примењује образлаже самостално - објашњења су углавном јасна, тачна и 	<p>Решавање задатака</p> <ul style="list-style-type: none"> - самостално, брзо и тачно решава једноставне задатке - сложеније задатке решава спорије - решава једноставне проблемске ситуације <p>Примена тврђења, правила, формула</p> <ul style="list-style-type: none"> - самостално их примењује у познатим ситуацијама 	<p>Писање</p> <ul style="list-style-type: none"> - редовно <p>Написано</p> <ul style="list-style-type: none"> - углавном потпуно и тачно - углавном уредно <p>Провера</p> <ul style="list-style-type: none"> - углавном зна образложити написано 	<p>Интерес за предмет</p> <ul style="list-style-type: none"> - показује <p>Рад на часу</p> <ul style="list-style-type: none"> - вредно ради на часу и самостално решава задатке - радо учествује у расправи <p>Сарадња</p> <ul style="list-style-type: none"> - прихвата рад у пару и групи - ако не разуме тражи помоћ <p>Извршавање</p>

	потпуна			обавеза - свеска је уредна и потпуна - на час доноси потребан прибор
врло добар (4)	<p>Основни математички појмови и дефиниције</p> <ul style="list-style-type: none"> - самостално излаже и објашњава - разуме их у потпуности - успоставља односе међу њима <p>Тврђења, правила, формуле</p> <ul style="list-style-type: none"> - зна их изрећи - зна их објаснити и правилно их тумачи - наводи сопствене примере који потврђују исказано <p>Поступци</p> <ul style="list-style-type: none"> - образлаже тачно, јасно, прецизно и потпуно - прихвата и разуме нове идеје и концепте 	<p>Решавање задатака</p> <ul style="list-style-type: none"> - решава задатке брзо и тачно - самостално решава сложеније задатке - бира углавном најбоље стратегије за решавање проблема - решава сложеније проблемске ситуације <p>Примена тврђења, правила, формула</p> <ul style="list-style-type: none"> - примењује их самостално и тачно 	<p>Писање</p> <ul style="list-style-type: none"> - редовно <p>Написано</p> <ul style="list-style-type: none"> - потпуно - тачно - детаљно - уредно <p>Провера</p> <ul style="list-style-type: none"> - зна образложити написано - образлаже јасно, тачно и потпуно 	<p>Интерес за предмет</p> <ul style="list-style-type: none"> - показује стално <p>Рад на часу</p> <ul style="list-style-type: none"> - концентрисано и вредно ради на часу - редовно и самостално извршава све постављене задатке - учествује у расправи и предлаже сопствене активности и идеје <p>Сарадња</p> <ul style="list-style-type: none"> - радо учествује у заједничком раду (у пару или групи) - према потреби помаже другима <p>Извршавање обавеза</p> <ul style="list-style-type: none"> - свеска је уредна и потпуна - на час долази припремљен

<p>одличан (5)</p>	<p>Основни математички појмови и дефиниције</p> <ul style="list-style-type: none"> - самостално излаже и објашњава - разуме их и према потреби обликује својим речима - успоставља односе међу њима <p>Тврђења, правила, формуле</p> <ul style="list-style-type: none"> - зна их изрећи - зна их објаснити и правилно их тумачи - наводи сопствене примере који потврђују исказано <p>Поступци</p> <ul style="list-style-type: none"> - своје идеје и поступке које примењује образлаже јасно, тачно и потпуно - користи се властитим идејама и концептима, 	<p>Решавање задатака</p> <ul style="list-style-type: none"> - решава задатке брзо и тачно и са лакоћом - самостално и успешно решава сложене задатке - при решавању сложених проблемских ситуација комбинује познате стратегије или креира сопствене - одабира математичке поступке који највише одговарају задатку и примењује их без грешке и примереном брзином <p>Примена тврђења, правила, формула</p> <ul style="list-style-type: none"> - знање примењује на нове, сложеније примере и реалне проблеме 	<p>Писање</p> <ul style="list-style-type: none"> - редовно <p>Написано</p> <ul style="list-style-type: none"> - потпуно - тачно - детаљно - уредно - нове идеје при решавању <p>Провера</p> <ul style="list-style-type: none"> - зна образложити написано - образлаже јасно, тачно и потпуно 	<p>Интерес за предмет</p> <ul style="list-style-type: none"> - изражен - служи се додатним изворима знања <p>Рад на часу</p> <ul style="list-style-type: none"> - концентрисано и вредно ради на часу - редовно и самостално извршава све постављене задатке - учествује у расправи и предлаже сопствене активности и идеје <p>Сарадња</p> <ul style="list-style-type: none"> - радо учествује и подстиче заједнички рад (у пару или групи) - помаже другима <p>Извршавње обавеза</p> <ul style="list-style-type: none"> - свеска је уредна и потпуна - на час долази припремљен
--------------------------------------	--	--	---	---

Када су питању писмене провере знања, скала која изражава однос између процента тачних одговора и одговарајуће оцене је следећа:

- 86%-до 100% одличан (5)
- 70%-до 85% врло добар (4)
- 50%-69% добар (3)

- 30%-49% довољан (2)
- од 0%-29% недовољан (1)

У зависности од тежине теста дозвољена су одступања од $\pm 5\%$.

Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 1, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености исхода, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 2, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености прилагођених циљева и исхода, који су дефинисани у персонализованом плану наставе и учења, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

2.4. ИСТОРИЈА/ГЕОГРАФИЈА

Оценом се изражава:

1. Оствареност циљева и прописаних, односно прилагођених стандарда постигнућа, достизање исхода и степена развијености компетенција у току савладавања програма предмета.
2. Ангажовање ученика у настави.
3. Напредовање у односу на претходни период.
4. Препорука за даље напредовање ученика

Ученику се може повећати оцена из предмета због афирмативног односа према настави, практичном раду (пано, ПП-презентација, есеј, реферат, семинарски рад...).

ОБАВЕШТАВАЊЕ О ОЦЕЊИВАЊУ

На почетку школске године ученици, родитељи односно старатељи се обавештавају о критеријуму, начину и распореду оцењивања и доприносу појединачних оцена закључној оцени.

ИНИЦИЈАЛНО ТЕСТИРАЊЕ

Иницијални тест обавља се на почетку школске године, у првој или другој недељи. Наставник процењује претходна постигнућа ученика у оквиру одређене области, модула или теме, која су од значаја за предмет.

Резултат иницијалног оцењивања не оцењује се и служи за планирање рада наставника и даље праћење напредовања ученика.

ЕВИДЕНЦИЈА О УСПЕХУ УЧЕНИКА

Наставник у поступку оцењивања прикупља и бележи податке о постигнућима ученика, процесу учења, напредовању и развоју ученика током године у дневнику рада и у својој педагошкој документацији.

КРИТЕРИЈУМИ БРОЈЧАНОГ ОЦЕЊИВАЊА ЗА ПРЕДМЕТЕ ГЕОГРАФИЈА И ИСТОРИЈА

Оцену одличан (5) добија ученик:

3) који је у целини усвојио знања, умења и вештине;

4) чија су знања, умења и вештине на нивоу разумевања и самосталне примене, односно који:

- уочава битно,
- лако одваја појединачно, опште и посебно ради уопштавања,
- логички повезује чињенице и појмове,
- самостално закључује на основу датих података,
- решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења,
- поседује богат речник и лако се садржајно усмено и писмено изражава,
- лако и брзо примењује стечена знања,
- показује интересовања и самоиницијативност за проширивање стечених знања и додатно самообразовање;

Оцену врло добар (4) добија ученик:

3) који је у целини усвојио основна знања, умења и вештине;

4) чија су знања, умења и вештине на нивоу самосталне репродукције, разумевања и примене, односно који:

- уочава битно,
- лако разуме, закључује и репродукује чињенице, дате дефиниције и законитости,
- лако се усмено и писмено изражава,
- испољава активност на већини часова,
- самостално и уз помоћ наставника практично примењује знања, умења и вештине у истим и сличним ситуацијама,

Оцену добар (3) добија ученик:

3) који је у целини усвојио основна знања, умења и вештине;

4) чија су знања, умења и вештине на нивоу самосталне репродукције и разумевања уз помоћ наставника, односно на нивоу могућности ученика да:

- схвати значење научених садржаја, објашњења и да их повезује,
- у ситуацијама анализа и закључивања захтева посебно залагање наставника и додатну помоћ,
- има тешкоћа у брзом и тачном усменом и писменом изражавању;

Оцену довољан (2) добија ученик:

3) који је усвојио основна знања, умења и вештине;

4) чија су знања, умења и вештине на нивоу репродукције уз наставникову помоћ, односно који:

- има склоност ка пасивном запамћивању и механичком репродуковању,

- има тешкоћа у усменом и писменом изражавању,
- испољава несналажење у новим ситуацијама;

Оцену недовољан (1) добија ученик који није усвојио основна знања, умења и вештине.

Бодовање теста:

Оцена 5 = 85% - 100%

Оцена 4 = 70% - 84%

Оцена 3 = 54% - 69%

Оцена 2 = 38% - 53%

Оцена 1 = испод 38%

ЗАКЉУЧНА ОЦЕНА

Закључна оцена је бројчана и утврђује се на основу свих оцена од почетка школске године и сагледавање развоја, напредовања и ангажовања ученика и прикупљених података у педагошкој документацији. Закључна оцена не може да буде мања од аритметичке средине, али може да буде и највећа појединачна оцена уписана у дневник добија усменим одговарањем или писаном провером.

2.5. БИОЛОГИЈА

Током школске године постигнућа ученика се вреднују:

1. сумативно-кроз писмене и усмене провере и
2. формативно-праћењем активности ученика на сваком часу

Оценом се изражава:

1. Оствареност циљева и прописаних, односно прилагођених стандарда постигнућа, достизање исхода и степена развијености компетенција у току савладавања програма предмета.
2. Ангажовање ученика у настави.
3. Напредовање у односу на претходни период.
4. Препорука за даље напредовање ученика

ОБАВЕШТАВАЊЕ О ОЦЕЊИВАЊУ

На почетку школске године ученици, родитељи односно старатељи се обавештавају о критеријуму, начину и распореду оцењивања и доприносу појединачних оцена закључној оцени.

ЕВИДЕНЦИЈА О УСПЕХУ УЧЕНИКА

Наставник у поступку оцењивања прикупља и бележи податке о постигнућима ученика, процесу учења, напредовању и развоју ученика током године у дневнику рада и у својој педагошкој документацији.

КРИТЕРИЈУМИ БРОЈЧАНОГ ОЦЕЊИВАЊА ЗА ПРЕДМЕТ БИОЛОГИЈА:

Оцену одличан (5) добија ученик:

- 5) који је у целини усвојио знања, умења и вештине;
- 6) чија су знања, умења и вештине на нивоу разумевања и самосталне примене, односно који:
- уочава битно,
  - лако одваја појединачно, опште и посебно ради уопштавања,
  - логички повезује чињенице и појмове,
  - самостално закључује на основу датих података,
  - решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења,
  - поседује богат речник и лако се садржајно усмено и писмено изражава,
  - лако и брзо примењује стечена знања,
  - показује интересовања и самоиницијативност за проширивање стечених знања и додатно самообразовање;

Оцену врло добар (4) добија ученик:

- 5) који је у целини усвојио основна знања, умења и вештине;
- 6) чија су знања, умења и вештине на нивоу самосталне репродукције, разумевања и примене, односно који:
- уочава битно,
  - лако разуме, закључује и репродукује чињенице, дате дефиниције и законитости,
  - лако се усмено и писмено изражава,
  - испољава активност на већини часова,
  - самостално и уз помоћ наставника практично примењује знања, умења и вештине у истим и сличним ситуацијама,

Оцену добар (3) добија ученик:

- 5) који је у целини усвојио основна знања, умења и вештине;
- 6) чија су знања, умења и вештине на нивоу самосталне репродукције и разумевања уз помоћ наставника, односно на нивоу могућности ученика да:
- схвати значење научених садржаја, објашњења и да их повезује,
  - у ситуацијама анализа и закључивања захтева посебно залагање наставника и додатну помоћ,
  - има тешкоћа у брзом и тачном усменом и писменом изражавању;

Оцену довољан (2) добија ученик:

5) који је усвојио основна знања, умења и вештине;

6) чија су знања, умења и вештине на нивоу репродукције уз наставникову помоћ, односно који:

- има склоност ка пасивном запамћивању и механичком репродуковању,
- има тешкоћа у усменом и писменом изражавању,
- испољава несналажење у новим ситуацијама;

Оцену недовољан (1) добија ученик који није усвојио основна знања, умења и вештине.

Шта и како се оцењује?

• **Иницијални тест** - обавља се на почетку школске године, у првој или другој недељи. Наставник процењује претходна постигнућа ученика у оквиру одређене области, модула или теме, која су од значаја за предмет.

Резултат иницијалног процењивања не оцењује се и служи за планирање рада наставника и даље праћење напредовања ученика.

• **Усмена провера постигнућа ученика** - обавља се у току оба полугодишта. Најмање две оцене у полугодишту треба да буду на основу усмене провере постигнућа ученика.

Начини оцењивања: Дискусија на часу, мапе појмова, проблемски задаци, есеји, провера усвојености појмова усменим одговором ученика ...

Ниво исхода: Разумевање (навести пример, упоредити, објаснити, препричати)...

• **Писмена провера постигнућа ученика** - обавља се у току оба полугодишта.

Начини оцењивања: Објективни тестови са допуњавањем кратких одговора, задаци са означавањем, задаци вишеструког избора, спаривање појмова...

Ниво исхода: Памћење (навести, препознати, идентификовати...)

Контролне вежбе изводиће се према унапред утврђеном плану који ће бити истакнут на сајту школе. Оцена се оцена се уписује у дневник у року од осам дана од дана провере.

Бодовање теста:

Оцена 5 = 85% - 100%

Оцена 4 = 70% - 84%

Оцена 3 = 54% - 69%

Оцена 2 = 38% - 53%

Тест у трајању до 15 минута обавља се без најаве, оцена се не уписује у дневник, а спроводи се ради утврђивања остварености циља часа и савладаности дела реализованих садржаја. Представља повратну информацију ученику и наставнику и може се узети у обзир приликом утврђивања закључне оцене.

• **Пројекат** - групни облик рада на одређену тему, а има за циљ: самостално прикупљање и критички одабир информација; решавање проблема; доношење одлука; планирање и поштовање рокова; самостално учење; рад у групи; сарадња; критички однос према властитом и туђем раду. Наставник јасно дефинише и упознаје ученике са елементима за вредновање пројекта, групног рада и индивидуалног рада у оквиру групе.

Начини оцењивања: Експерименти, истраживачки пројекти

Ниво исхода: Креирање и анализирање (поставити хипотезу, конструисати, планирати, реализовати, систематизовати, презентовати, вредновати...)

• **Практични рад** (оглед, лабораторијска вежба, практични задатак) - ученик/ученица се оцењује: за извођење огледа/лабораторијске вежбе/задатка, давање једноставног објашњења рада (поступка) и начина одбране (излагања).

Начини оцењивања: Лабораторијске вежбе, проблемски задаци, симулације....

Ниво исхода: Примена (употребити, спровести, демонстрирати...)

2.6. ФИЗИКА

Оцењивање је саставни део процеса наставе и учења којим се обезбеђује стално праћење остваривања прописаних исхода и стандарда постигнућа ученика, а за ученике са сметњама у развоју и инвалидитетом прилагођених циљева, садржаја и исхода у савладавању индивидуалног образовног плана.

Оцењивање је континуирана педагошка активност која позитивно утврђује однос према учењу и знању и подстиче мотивацију за учење.

Оцењивањем се ученик оспособљава за објективну процену сопствених постигнућа и постигнућа других ученика, за постављање личних циљева током процеса учења, развија се систем вредности и обезбеђује се поштовање општих принципа система образовања и васпитања утврђених законом којим се уређују основе система образовања и васпитања (у даљем тексту: Закон).

Принципи оцењивања, у смислу овог правилника, јесу:

- 1) објективност у оцењивању према утврђеним критеријумима;
- 2) релевантност оцењивања;
- 3) коришћење разноврсних техника и метода оцењивања;
- 4) правичност у оцењивању;
- 5) редовност и благовременост у оцењивању;
- 6) оцењивање без дискриминације и издвајања по било ком основу;
- 7) уважавање индивидуалних разлика, потреба, узраста, претходних постигнућа ученика и тренутних услова у којима се оцењивање одвија.

Формативно и сумативно оцењивање

Ученик се оцењује из обавезних предмета, изборних програма, активности (пројектне наставе и слободних наставних активности) са и без модула и владања, у складу са Законом, посебним законом и овим правилником.

Праћење развоја, напредовања и остварености постигнућа ученика у току школске године обавља се формативним и сумативним оцењивањем.

Формативно оцењивање, у смислу овог правилника, јесте редовно праћење и процена напредовања у остваривању прописаних исхода, стандарда постигнућа и ангажовања у оквиру обавезног предмета, изборних програма, активности (пројектне наставе и слободних наставних активности) са и без модула, као и праћење владања ученика. Формативно оцењивање садржи повратну информацију о остварености прописаних исхода и стандарда постигнућа и ангажовања у оквиру предмета, изборних програма, активности са и без модула, предузете активности од стране наставника за унапређивање постигнућа ученика, процена њихове делотворности и јасне и конкретне препоруке за даље напредовање.

Формативне оцене се по правилу евидентирају у педагошкој документацији наставника, у складу са овим правилником и најчешће се односе на редовно праћење напретка постигнућа ученика, начин како учи, степен самосталности у раду, начин остваривања сарадње у процесу учења са другим ученицима и други подаци о ученику битни за праћење.

Сумативно оцењивање, у смислу овог правилника, јесте вредновање постигнућа ученика на крају програмске целине или на крају полугодишта из обавезног предмета, изборних програма, активности и владања.

Сумативне оцене се евидентирају у прописаној евиденцији о образовно-васпитном раду (у даљем тексту: дневник), а могу бити унете и у педагошку документацију, у складу са овим правилником.

Оцена ученика

Оцена представља објективну и поуздану меру напредовања и развоја ученика, као и ангажовања ученика и његове самосталности у раду.

Оцена је описна и бројчана.

Оцена је и показатељ квалитета и ефикасности рада наставника и школе у остваривању прописаних исхода и стандарда постигнућа.

Оцена је јавна и саопштава се ученику одмах по добијању, са образложењем. Образложење оцене садржи препоруку које активности ученик треба да предузме у даљем раду.

Од шестог до осмог разреда, у току школске године, ученик се оцењује описно и бројчано из предмета физике.

Бројчана оцена из наведеног предмета/физика/је: одличан (5), врло добар (4), добар (3), довољан (2) и недовољан (1). Оцена недовољан (1) је непрелазна.

Ученик се оцењује најмање четири пута у полугодишту, а ако је недељни фонд часова обавезног предмета, изборног програма и активности један час најмање два пута у полугодишту.

Ученику који није оцењен најмање четири пута из обавезног предмета физика у току полугодишта, односно најмање два пута у току полугодишта да се утврди закључна оцена, изузев у случају када због угрожености безбедности и здравља ученика и запослених није могуће оценити ученика потребан број пута.

Ученик који редовно похађа наставу и извршава школске обавезе, а нема прописани број оцена у полугодишту, наставник је дужан да оцени на посебно организованом часу у току трајања полугодишта уз присуство одељењског старешине, педагога или психолога.

Одељењски старешина је у обавези да редовно прати оцењивање ученика и указује предметним наставницима на број прописаних оцена које ученик треба да има у полугодишту ради утврђивања закључне оцене.

Ученику се не може умањити оцена из обавезног предмета, /физика/ (пројектне наставе и слободних због односа ученика према ваннаставним активностима или непримереног понашања у школи.

Уколико ученик нема развијене посебне способности, приликом оцењивања узима се у обзир индивидуално напредовање у односу на сопствена претходна постигнућа и могућности, а нарочито се узима у обзир ангажовање ученика у наставном процесу. Ако ученик није у могућности да напредује и поред индивидуализованог програма, приступа се ИОП-у. Постоје посебни планови за ИОП1, ИОП2 и ИОП3. ИОП 3 је за посебно надарене ученике из наведеног предмета.

Ученик, његов родитељ, други законски заступник има право да поднесе приговор у складу са Законом.

Бројчана оцена ученика обавезног предмета физика

Ученик се оцењује бројчано из обавезних предмета /физика/ у складу са законом и овим правилником.

Бројчана оцена из обавезних предмета и изборног програма други страни језик, у току школске године, утврђује се на основу следећих критеријума: оствареност исхода, самосталност и ангажовање ученика.

Оцену одличан (5) добија ученик који:

- у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама;
- лако логички повезује чињенице и појмове;
- самостално изводи закључке који се заснивају на подацима;
- решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује;
- показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.

Оцену врло добар (4) добија ученик који:

- у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове;
- самостално изводи закључке који се заснивају на подацима;
- решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује;

- показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.

Оцену добар (3) добија ученик који:

- у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама;
- у знатној мери логички повезује чињенице и појмове;
- већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме;
- у довољној мери критички расуђује;
- показује делимични степен активности и ангажовања.

Оцену довољан (2) добија ученик који:

- знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену;
- у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима;
- понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује;
- показује мањи степен активности и ангажовања.

Недовољан (1) добија ученик који:

- знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене;
- не изводи закључке који се заснивају на подацима;
- критички не расуђује;
- не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање.

Закључна оцена обавезног предмета физика

Закључна оцена из обавезног предмета, изборног програма и активности (пројектне наставе и слободних наставних активности) утврђује се на крају првог и другог полугодишта, на основу свих појединачних оцена које су унете у дневник од почетка школске године, а у складу са законом.

Закључна оцена из обавезног предмета за ученика првог разреда је описна и исказује се као напредовање ученика у остваривању исхода, ангажовање и препорука.

2.7. ХЕМИЈА

Оцењивње је саставни део процеса наставе и учења. Оцењивање је континуирана педагошка активност која позитивно утврђује однос према учењу и знању и подстиче мотивацију за

учење. Оцењивањем се ученик оспособљава за објективну процену сопствених постигнућа и постигнућа других ученика, за постављање личних циљева током процеса учења, развија се систем вредности и обезбеђује се поштовање општих принципа система образовања и васпитања утврђених законом којим се уређују основе система образовања и васпитања.

Праћење развоја напредовања и остварености постигнућа ученика у току школске године обавља се:

1. **сумативно** - кроз писмене и усмене провере у току и на крају програмске целине и на крају полугодишта;
2. **формативно** - праћењем активности ученика на сваком часу, домаћих задатака, семинарских радова;

ОЦЕНОМ СЕ ИЗРАЖАВА:

1. Оствареност циљева и прописаних, односно прилагођених стандарда постигнућа, достизање исхода и степена развијености компетенција у току савладавања програма предмета.
2. Ангажовање ученика у настави.
3. Напредовање у односу на претходни период.
4. Препорука за даље напредовање ученика

ОБАВЕШТАВАЊЕ О ОЦЕЊИВАЊУ

На почетку школске године ученици, родитељи односно старатељи се обавештавају о критеријуму, начину и распореду оцењивања и доприносу појединачних оцена закључној оцени.

ЕВИДЕНЦИЈА О УСПЕХУ УЧЕНИКА

Наставник у поступку оцењивања прикупља и бележи податке о постигнућима ученика, процесу учења, напредовању и развоју ученика током године у дневнику рада и у својој педагошкој документацији.

КРИТЕРИЈУМИ БРОЈЧАНОГ ОЦЕЊИВАЊА ЗА ПРЕДЕМЕТ ХЕМИЈА

Оцена је јавна и саопштава се ученику одмах по добијању са образложењем. Образложење оцене садржи препоруку које активности ученик треба да предузме у даљем раду.

Оцену одличан (5) добија ученик:

- 1) који остварује веома значајан напредак у савладавању програма предмета;
- 2) чија су знања, умења и вештине на нивоу разумевања и самосталне примене, односно који:

- уочава битно,
- лако одваја појединачно, опште и посебно ради уопштавања,
- логички повезује чињенице и појмове,
- самостално закључује на основу датих података,
- решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења,

- поседује богат речник и лако се садржајно усмено и писмено изражава,
- лако и брзо примењује стечена знања,
- показује интересовања и самоиницијативност за проширивање стечених знања и додатно самообразовање;

Оцену врло добар (4) добија ученик:

- 1) који остварује значајан напредак у савладавању програма предмета;
- 2) чија су знања, умења и вештине на нивоу самосталне репродукције, разумевања и примене, односно који:

- уочава битно,
- лако разуме, закључује и репродукује чињенице, дате дефиниције и законитости,
- лако се усмено и писмено изражава,
- испољава активност на већини часова,
- самостално и уз помоћ наставника практично примењује знања, умења и вештине у истим и сличним ситуацијама,
- показује велику самосталност и висок степе активности и ангажовања.

Оцену добар (3) добија ученик:

- 1) који остварује напредак у савладавању програма предмета;
- 2) чија су знања, умења и вештине на нивоу самосталне репродукције и разумевања уз помоћ наставника, односно на нивоу могућности ученика да:
  - схвати значење научених садржаја, објашњења и да их повезује,
  - у ситуацијама анализа и закључивања захтева посебно залагање наставника и додатну помоћ,
  - има тешкоћа у брзом и течној усменом и писменом изражавању;
  - показује делимични степен активности и ангажовања.

Оцену довољан (2) добија ученик:

- 1) који остварује минималан напредак у савладавању програма предмета;
- 2) чија су знања, умења и вештине на нивоу репродукције уз наставникову помоћ, односно који:
  - има склоност ка пасивном запамћивању и механичком репродуковању,
  - има тешкоћа у усменом и писменом изражавању,
  - испољава несналажење у новим ситуацијама,
  - уз помоћ решава једноставније рачунске задатке,
  - показује мањи степен активности и ангажовања.

Оцену недовољан (1) добија ученик: који није усвојио основна знања, умења и вештине. Не препознаје основне хемијске појмове, или их само може набројати. Ни уз помоћ наставника не испољава захтеве који су утврђени на основном нивоу постигнућа. Слабо показује интересовање за учешће у активностима.

Додатна подршка: Оцењивање ученика којима је услед социјалне ускраћености, сметњи у развоју, инвалидитета, тешкоћа у учењу и других разлога потребна додатна подршка у

образовању и васпитању оцењује се на основу ангажовања и степена остварености циљева и исхода дефинисаних планом индивидуализације и ИОП-ом. Начини, поступци и елементи вредновања су у складу са тешкоћама и личношћу сваког ученика у сарадњи са стручном службом школе. Треба развијати његово самопоуздање и осећај напредовања.

Закључна оцена из предмета утврђује се на крају првог полугодишта коју утврђује одељенско веће на предлог предметног наставника и другог полугодишта на основу свих појединачних оцена које су унете у дневник од почетка школске године а у складу са законом, која не може да буде већа од највеће појединачне оцене уписане у дневник добијене било којом техником провере знања. Закључна оцена не може бити мања од аритметичке средине оцена.

Неоцењен ученик : Ученику који није оцењен најмање четири пута у току полугодишта се не утврђује закључна оцена изузев у случају када због угрожености безбедности и здравља ученика и запослених није могуће оценити ученика потребан број пута.

Шта и како се оцењује?

- **Иницијални тест** - обавља се на почетку школске године, у првој или другој недељи. Наставник процењује претходна постигнућа ученика у оквиру одређене области, модула или теме, која су од значаја за предмет.

Резултат иницијалног процењивања не оцењује се и служи за планирање рада наставника и даље праћење напредовања ученика.

- **Усмена провера постигнућа ученика** - обавља се у току оба полугодишта. Најмање две оцене у полугодишту треба да буду на основу усмене провере постигнућа ученика.

Начини оцењивања: Дискусија на часу, мапе појмова, проблемски задаци, есеји, провера усвојености појмова усменим одговором ученика ...

Ниво исхода: Разумевање (навести пример, упоредити, објаснити, препричати...)

- **Писмена провера постигнућа ученика** - обавља се у току оба полугодишта.

Начини оцењивања: Објективни тестови са допуњавањем кратких одговора, задаци са означавањем, задаци вишеструког избора, спаривање појмова...

Ниво исхода: Памћење (навести, препознати, идентификовати...)

Контролне вежбе изводиће се према унапред утврђеном плану који ће бити истакнут на сајту школе. Оцена се уписује у дневник у року од осам дана од дана провере. Због сложености градива са којим се ученици овог узраста срећу, због веће мотивације за даљи рад, примењиваће се блажи критеријум оцењивања на контролним вежбама.

Бодовање теста:

Оцена 5 = 85% - 100%

Оцена 4 = 70% - 84%

Оцена 3 = 55% - 69%

Оцена 2 = 40% - 54%

Тест у трајању до 15 минута обавља се без најаве, оцена се не уписује у дневник, а спроводи се ради утврђивања остварености циља часа и савладаности дела реализованих садржаја. Представља повратну информацију ученику и наставнику и може се узети у обзир

приликом утврђивања закључне оцене.

• **Пројекат** - групни облик рада на одређену тему, а има за циљ: самостално прикупљање и критички одабир информација; решавање проблема; доношење одлука; планирање и поштовање рокова; самостално учење; рад у групи; сарадња; критички однос према властитом и туђем раду. Наставник јасно дефинише и упознаје ученике са елементима за вредновање пројекта, групног рада и индивидуалног рада у оквиру групе.

Начини оцењивања: Експерименти, истраживачки пројекти

Ниво исхода: Креирање и анализирање (поставити хипотезу, конструисати, планирати, реализовати, систематизовати, презентовати, вредновати...)

• **Практични рад** (оглед, лабораторијска вежба, практични задатак) - ученик/ученица се оцењује: за извођење огледа/лабораторијске вежбе/задатка, давање једноставног објашњења рада (поступка) и начина одбране (излагања).

Начини оцењивања: Лабораторијске вежбе, проблемски задаци, симулације....

Ниво исхода: Примена (употребити, спровести, демонстрирати...)

2.8. ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА

У складу са Правилником о оцењивању ученика у основној школи и на основу специфичности предмета Стручно веће технике и технологије ближе је објаснило критеријуме за оцењивање ученика из овог предмета.

Оцењивање се обавља уз уважавање ученикових способности и степена спретности.

Ученик који има потешкоће у учењу услед социјалне ускраћености, сметњи у развоју, инвалидитета и других разлога и коме је потребна додатна подршка у образовању и васпитању, оцењују се на основу остварености циљева и стандарда постигнућа према плану индивидуализације.

Ученик са изузетним способностима који стиче знање на прилагођен и обогаћен начин применом индивидуалног образовног плана, оцењују се на основу остварености циљева и прописаних стандарда, као и на основу ангажовања.

Елементи оцењивања ученичких постигнућа из наставног предмета техника и технологија су:

- Усвојеност образовног садржаја
- Примена знања на практичним вежбама
- Активност ученика

Усвојеност образовног садржаја испитује се усмено. Усмено оцењивање се обавља путем непосредног одговарања уз поштовање критеријума за оцењивање.

Примена знања на практичним вежбама испитује се мерењем резултата постигнутих на практичним вежбама тј. цртању техничког цртежа и изради конкретног предмета са употребом потребног алата и прибора.

При формирању оцене узима се у обзир и комплетна активност ученика на часовима.

Ученик ће у току школске године бити оцењен најмање четири пута по полугодишту и то на основу више активности: усмено одговарање, израда техничких цртежа према утврђеним стандардима, примена знања на практичним вежбама, интересовања ученика за додатне активности....

Опис потребних знања и вештина за добијање оцене из предмета техника и технологија:

Оцена одличан (5)

Самостално образлаже садржај наводећи и своје примере, решава и сложене проблеме и задатке

Изражава на различите начине, усмено, писмено, графички, практично и др.. укључујући и коришћење информационих технологија и прилагођава комуникацију и начин презентације различитим контекстима

Континуирано показује заинтересованост и одговорност према сопственом процесу учења, уважава препоруке за напредовање и реализује их

Ученик репродукује градиво, разуме, надограђује стечена знања

Оцена врло добар 4

Повезује садржаје и концепте из различитих области са ситуацијама из живота

Самостално извршава сложене радне задатке према стандардизованој процедури, бира прибор и алате у складу са задатком и захтевима безбедности и очувања здравља и околине

Континуирано показује заинтересованост за сопствени процес учења, уважава препоруке за напредовање и углавном их реализује

У стању је да надогради стечена знања, Садржај образлаже самостално, користи задате примере и самостално решава проблеме и задатке

Оцена добар 3

Разуме и самостално објашњава основне појмове и везе између њих

Ученик репродукује и разуме основне појмове, разуме садржај, али је површан, у његовој примени

Садржај може образложити користећи задате примере, али уз интервенцију наставника

Понекад греша приликом самосталног решавања сложених проблема или задатака

Оцена довољан 2

Познаје и разуме кључне појмове и информације и повезује их на основу задатог критеријума

Усвојио је одговарајућу терминологију

Способан је да се определи и исказе став

Извршава додељене задатке искључиво на захтев и уз подршку осталих чланова групе

Ученик репродукује и препознаје основне појмове, разуме садржај, али не зна да га примени ни образложи на непознатим задацима

Оцена недовољан 1

Ученик који не испуњава критеријуме за оцену довољан 2 и не показује заинтересованост за сопствени процес учења, нити напредак

Не показује разумевања садржаја ни уз помоћ наставника и није у стању самостално да га репродукује

Не може самостално да решава најпростије задатке

2.9. ЛИКОВНА КУЛТУРА

Сврха и принципи оцењивања

Наставник се руководи следећим принципима при оцењивању:

- 1) поузданост: означава усаглашеност оцене са утврђеним, јавним и прецизним критеријумима оцењивања;
- 2) ваљаност: оцена исказује ефекте учења (оствареност исхода, ангажовање и напредовање ученика);
- 3) разноврсност начина оцењивања: избор одговарајућих и примена различитих метода и техника оцењивања како би се осигурала ваљаност, поузданост и објективност оцена; 4) редовност и благовременост оцењивања, обезбеђује континуитет у информисању ученика о њиховој ефикасности у процесу учења и ефекат оцене на даљи процес учења; 5) оцењивање без дискриминације и издвајања по било ком основу;
- б) уважавање индивидуалних разлика.

Предмет и врсте оцењивања

Оцена је описна и бројчана. Праћење развоја и напредовања ученика у достизању исхода и стандарда постигнућа, као и напредовање у развијању компетенција у току школске године обавља се формативним и сумативним оцењивањем.

Формативно оцењивање, у смислу ових критеријума, јесте редовно и планско прикупљање релевантних података о напредовању ученика, постизању прописаних исхода и циљева и постигнутом степену развоја компетенција ученика.

Сумативно оцењивање, у смислу ових критеријума, јесте вредновање постигнућа ученика на крају програмске целине, модула или за класификациони период из предмета и владања. Оцене добијене сумативним оцењивањем су, по правилу, бројчане и уносе се у дневник рада, а могу бити унете и у педагошку документацију.

Оцена

Оценом се изражава:

- 1) оствареност циљева и прописаних, односно прилагођених стандарда постигнућа, достизање исхода и степена развијености компетенција у току савладавања програма предмета;
- 2) ангажовање ученика у настави;
- 3) напредовање у односу на претходни период;
- 4) препорука за даље напредовање ученика.

Бројчане оцене су: одличан (5), врло добар (4), добар (3), довољан (2) и недовољан (1).

Ученику се не може умањити оцена из предмета због односа ученика према ваннаставним активностима или непримереног понашања у школи.

Оцењивање се остварује применом различитих метода и техника, које наставник бира у складу с критеријумима оцењивања и прилагођава потребама и развојним специфичностима ученика. Закључна оцена је бројчана и утврђује се на основу свих оцена од почетка школске године и сагледавања развоја, напредовања и ангажовања ученика и прикупљених података у педагошкој документацији наставника. Закључну оцену из предмета утврђује одељењско веће на предлог предметног наставника.

Закључна оцена за успех из предмета може изузетно да буде и највећа појединачна оцена уписана у дневник, добијена било којом техником провере постигнућа.

Закључна оцена за успех из предмета не може да буде мања од:

- 1) одличан (5), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена најмање 4,50; 2) врло добар (4), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена од 3,50 до 4,49; 3) добар (3), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена од 2,50 до 3,49; 4) довољан (2), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена од 1,50 до 2,49. Закључна оцена за успех из предмета је недовољан (1), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена мања од 1,50.

Обавештавање о оцењивању

На почетку школске године наставник је дужан да на примерен начин обавести ученика о прописаним циљевима, стандардима постигнућа и исходима учења.

На почетку школске године ученици, родитељи, односно старатељи се обавештавају о критеријумима, начину, поступку, динамици, распореду оцењивања и доприносу појединачних оцена закључној оцени.

Евиденција о успеху ученика

Наставник у поступку оцењивања прикупља и бележи податке о постигнућима ученика, процесу учења, напредовању и развоју ученика током године у дневнику рада и својој педагошкој документацији. Под педагошком документацијом, у смислу овог правилника, сматра се писана или електронска документација наставника која садржи: личне податке о ученику и његовим индивидуалним својствима која су од значаја за постигнућа, податке о провери постигнућа, ангажовању ученика и напредовању, датим препорукама, понашању ученика и друге податке од значаја за рад са учеником и његово напредовање. Подаци унети у педагошку документацију могу бити коришћени за потребе информисања родитеља, приликом одлучивања по приговору или жалби на оцену и у процесу самовредновања и екстерног вредновања квалитета рада установе.

Владање ученика

- На часу се редовно прати понашање свих ученика;
- За мање ометање часа наставник опомиње ученика;
- Наставник уноси у еС дневник запажање о владању ученика само у случају непримереног понашања или нереаговања на опомене;
- Наставник редовно обавештава разредног старешину о владању ученика, а по потреби и стручну службу (педагог, психолог).

Информисање родитеља и ученика о учењу и понашању:

- Ученици на часовима усмено добијају повратну информацију о напредовању и учењу;
- Родитељи ће добити повратну информацију о активности ученика у виду коментара у еС дневнику.

Основне напомене

- Да би ученици успешно пратили час ликовне културе потребно је да свако од њих поседује уџбеник, блок, свеску, прибор за цртање, сликање, вајање

КРИТЕРИЈУМИ И ЕЛЕМЕНТИ ЗА ПРОЦЕЊИВАЊЕ НАПРЕДОВАЊА И ОЦЕЊИВАЊЕ ПОСТИГНУЋА СУ:

- Однос према раду (припремљен је за час; одговорно користи материјал, прибор и алатке; одржава прибор и радни простор, потписује радова, чува радове у мапи (блок))

- Однос према себи (истражује информације; поставља питања; предлаже; истрајан је у раду, труди се, преузима одговорност; поштује себе и своје радове; учи на грешкама, спреман је да испроба своје способности у новим активностима...)
- Однос према другима (довршава рад у договореном року, поштуједоговорена правила понашања; спреман је да помогне и да сарађује; уважава туђу културу, радове, начин размишљања, доживљавања, опажања, изражавања..)
- Разумевање (разуме задатак; разуме процес, разуме концепт, разуме визуелне информације...)
- Повезивање (повезује и пореди познате и нове информације, људе, места, догађаје, феномене, дела, идеје...)
- Оригиналност (оригиналан је у односу на туђе радове; оригиналан је у односу на своје претходне радове...)
- Организација композиције(у складу са својом идејом примењује одговарајуће принципе компоновања, знања о простору, перспективи, пропорцијама, смеру, правцу...)
- Вербално изражавање(учтиво комуницира; аргументовано, кратко и јасно образлаже свој рад, идеју, доживљај, опажање, емоције...)
- Употреба техника и средстава(бира одговарајућу технику у односу на идеју; примењује одговарајући процес, бира одговарајућу подлогу – материјал; истражује могућности технике и материјала; користи дигиталну технологију као помоћно средство у раду; обчикује рад у одабраном апликативном програму)

Елементи могу и другачије да се формулишу. Бирају се према типу ликовног задатка и циљевима задатка

НАЧИН ПРАЋЕЊА ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА

ФОРМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ

- припрема за час
- домаћи рад
- активност ученика
- напредовање
- ангажовање
- израда панона, плаката, презентација
- групни рад, рад у пару

Време:

- у току школске године

СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ

- усмена провера
- практичан рад (вајарски ,сликарски, графички и радови примењене уметности)

Време:

- на крају наставне области
- на крају класификационог периода
- у току школске године

Описно праћење, вредновање и оцењивање

Провере знања ученика, односно оствареност исхода, врше се континуирано, током целе наставне године, најчешће кроз естетске анализе радова, након завршене једне или више наставних тема. Естетске анализе радова врши наставник, ученици уз помоћ наставника као и сами ученици. Ученици се оцењују и још: на основу излагања и представљања (изложбе радова, резултати истраживања, модели, цртежи, постери, дизајнерска решења, израда презентација и др.), учешћа у дискусији, рад домаћих задатака, учешћа у различитим облицима групног рада, рада на пројектима. Што се тиче праћења напредовања ученика, треба имати у виду да су се до сада као најефикаснији вид подршке напредовању ученика показали савети које наставник даје у току практичног рада, као и питања која наводе ученике на промишљање и развијање идеја. Други вид ефикасне подршке је одељењска изложба (по завршетку задатка) на којој су заступљени сви радови ученика. Поређењем свих решења истог ликовног проблема ученици ефикасно уче на разликама и умеју да процене сопствени напредак. Такође, ученички портфолио (мапа радова) омогућава ученику да и ван наставе самостално процењује сопствени напредак.

Самопроцењивање радова се врши вербално и у писаној форми на листићима. Наставник осмишљава питања у зависности од задатка ученика (процена ликовних радова, разговор о уметнику, уметничком делу...)

Елементи за процењивање напредовања и оцењивање постигнућа су:

Шта пратимо	Критеријуми оцењивања	Поступак	Инструменти оцењивања	Време
Односпремараду	- ученик је припремљен је час; -одговорно користи материја, прибор и алатке; -одржава прибор и	-свакодневно бележење на часу у свеску евиденције наставника -три узастопна минуса доносе ученику недовољну оцену у наставничковој	-чек листе, педагошка свеска наставника	-свакодневно бележење током године

	радни простор	свесци из овог сегмента. *Напомена: уколико ученик/ученица не донесе прибор радиће школским прибором који је доступан у мањим количинама у школи.		
Односпремасеби	-истражује информације, -поставља питања, -предлаже, истражан је у раду, - труди се, -преузима одговорност, -спреман је да испроба своје способности у новим активностима;	Ове активности, наставник бележи у облику плусева у свесци/е-Дневнику, три плуса или три смајлића доносе ученику петицу.	-чек листе, педагошка свеска наставника	-свакодневно бележење током године
Односпремадруги ма	-довршава рад у договореном року; -поштује договорена правила понашања; -спреман је да помогне и да сарађује; -уважава туђу културу, радове, начин размишљања;	- групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика) -рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика) Рад у пару (посматрање ученик који не поштује правила понашања на часу добија минус у наставникову	-чек листе са успостављеним критеријумима процењивања групног рада, педагошка свеска наставника	-свакодневно бележење током године, -након завршеног сваког рада, -по потреби у току године када се ради групни рад или рад у пару

		свеску, а више минуса негативно утиче на целокупну оцену ученика.		
Разумевање	-разуме задатак, појмове, концепт, визуелне информације, раздваја битно од небитног..)	-приликом обраде новог градива или практичног задатка	-чек листе, педагошка свеска наставника, Дневник образовно-васпитног рада	-свакодневно бележење током године, -након завршеног сваког рада, - наконестетскеан ализерадова
Повезивање	-повезује и пореди познате и нове информације, идеје, дела..	-приликом обраде новог градива или практичног задатка -приликом естетске анализе радова/уметничког дела	-чек листе, педагошка свеска наставника, Дневник образовно-васпитног рада	-свакодневно бележење током године, -након завршеног сваког рада, - наконестетскеан ализерадова
Оригиналност	-оригиналан је у односу на туђе радове, као и на своје претходне радове	-практичан рад ученика, након 2 рада из свеске, оцена се уноси у Дневник, а некад и једног, у зависности од комплексности ликовног проблема.	-педагошка свеска наставника, Дневник образовно-васпитног рада	током године, минимум 2 пута у току полугодишта
Организацијаком позиције	-примењује одговарајуће принципе компоновања, знања о перспективи, облику, текстури..)	-израда практичних радова/вежби -након 2 рада из свеске, оцена се уноси у Дневник, а некад и једног, у зависности од комплексности ликовног проблема.	-педагошка свеска наставника, Дневник образовно-васпитног рада	токомгодине
Вербалноизражав ање	-учтиво комуницира, -	- естетскеанализера дова	-педагошка свеска наставника,	токомгодине

	аргументован о образлаже свој рад и радове других..)	-самопроцењивање	Дневник образовно-васпитног рада	
Употреба одговарајуће технике	-бира одговарајућу технику у односу на идеју, -истражује могућности техника и материјала	- израда практичних радова/вежби	-педагошка свеска наставника, Дневник образовно-васпитног рада	током године

Вредновање ученика са тешкоћама у развоју

Елементи вредновања:

- а) Однос према раду
- б) Праћење постављених задатака
- в) Уважавање других ученика и наставника, праћење правила понашања на часу, доношење прибора за рад.

Оцењивање се врши према Правилнику о оцењивању.

Оцењивање практичног рада

Оцењивање се врши бројчано и дели се према ликовним подручјима рада: цртање, сликање, тродимензионално обликовање, графичко обликовање и разумевање основних ликовних односа унутар ликовно-уметничких дела и ликовног рада ученика.

Оцењује се бројчано оценама: одличан (5), врло добар (4), добар (3), довољан (2), недовољан (1).

Елементи вредновања ликовног рада:

- а) Оригиналност
- б) Праћење ликовног задатка
- в) Техничка реализација задатка

Ученик/ученица ће за следећа постигнућа бити оцењен/а оценом:

ОДЛИЧАН (5):

- а) Ученица/ученик је јединствено, непоновљиво и истражујући применила/о садржај рада.
- б) Ученица/ученик је самостално пратила/о ликовни садржај рада и богатим се ликовним језиком изразила/о линијом, бојом, тоном, волуменом и испратила/о га је у целости.
- в) Ученица/ученик је пратила/о и применила/о одређене технике рада (нпр. оловком, темпером, колаж-папиром, графичким техникама) високом спретношћу и доследношћу.

ВРЛО ДОБАР (4):

- а) Ученица/ученик је применила/о садржај рада с мање индивидуалног истраживања.
- б) Ученица/ученик је уз делимичну самосталност пратила/о ликовни садржај рада и једноставним се ликовним језиком изразила/о линијом, бојом, тоном, волуменом или га није пратила у целости.
- в) Ученица/ученик је пратила/о и применила/о одређене технике рада (нпр. оловком, темпером, колаж-папиром, графичким техникама) спретно и доследно.

ДОБАР (3):

- а) Ученица/ученик је применила/о садржај рада без индивидуалног истраживања.
- б) Ученица/ученик је уз подстицај пратила/о ликовни садржај рада и штурим се ликовним језиком изразила/о линијом, бојом, тоном, волуменом те није пратила/о ликовни садржај рада.
- в) Ученица/ученик ни је пратила/о и применила/о одређене технике рада (нпр. оловком, темпером, колаж-папиром, графичким техникама) доследно него површно.

ДОВОЉАН (2):

- а) Ученица/ученик уопште није истраживала унутар ликовног задатка и ликовне композиције.
- б) Ученица/ученик ни уз подстицај није пратила/о ликовни садржај рада и веома штурим се ликовним језиком изразила/о линијом, бојом, тоном, волуменом.
- в) Ученица/ученик ни је пратила/о нити применила/о одређене технике рада (нпр. оловком, темпером, колаж-папиром, графичким техникама).

НЕДОВОЉАН (1):

- а) Ученица/ученик није урадио рад, а био је присутан на настави.
- б) Ученица/ученик одбија да изврши ликовни задатак упркос подстицају од стране наставника.
- в) Ученица/ученик не жели радити ни са школским прибором

Сви родитељи који желе могу заказати разговор са предметним наставником, уз претходну најаву и договор.

2.10. МУЗИЧКА КУЛТУРА

Постигнућа ученика у оквиру предмета музичка култура се вреднују:

- Сумативно - кроз савладавање музичких вештина и усмене провере наученог садржаја
- Формативно - праћењем активности односно ангажовања ученика на сваком часу, кроз поседовање и коришћење уџбеника, музичког диска, учествовања на такмичењима и конкурсима , односа ученика према раду

Оценом се изражава:

- степен остварености циљева и прописаних, односно прилагођених стандарда постигнућа у току савладавања програма предмета
- ангажовање ученика у настави и ваннаставним активностима
- напредовање у односу на претходни период
- препорука за даље напредовање ученика

Бројчане оцене су: одличан (5), врло добар (4), добар (3), довољан (2) и недовољан (1).

Одличан (5):

- ученик остварује веома значајан напредак у савладавању програма предмета и у потпуности самостално испуњавања захтеве који су утврђени на основном и средњем нивоу, као и већину захтева са напредног нивоа посебних стандарда постигнућа, односно захтева који су одређени индивидуалним образовним планом и прилагођеним стандардима постигнућа
- веома висок степен ангажовања
- примењује знања, укључујући и методолошка, у сложеним и непознатим ситуацијама
- самостално и на креативан начин савладава музичке вештине и критички разматра сложене садржинске целине
- анализира композиције на више различитих начина, вреднује и образлаже своја запажања
- самостално извршава сложене задатке поштујући процедуру, захтеве безбедности и очувања околине
- континуирано показује заинтересованост и одговорност према сопственом процесу учења, уважава препоруке за напредовање и реализује их.

Врло добар (4)

• ученик остварује значајан напредак у савладавању програма предмета и у потпуности, самостално, испуњавања захтеве који су утврђени на основном и средњем нивоу, као и део захтева са напредног нивоа посебних стандарда постигнућа уз мању помоћ наставника, односно захтева који су одређени индивидуалним образовним планом и прилагођеним стандардима постигнућа

- висок степен ангажовања
- повезује садржаје музичких задатака и концепте из различитих области са ситуацијама из живота
- уме да анализира композицију, изврши избор одговарајуће процедуре и поступака у анализи
- самостално извршава сложене задатке поштујући процедуру, захтеве безбедности и очувања околине
- континуирано показује заинтересованост и одговорност према сопственом процесу учења, уважава препоруке за напредовање и реализује их.

Добар (3):

• ученик који остварује напредак у савладавању програма предмета и у потпуности, самостално испуњавања захтеве који су утврђени на основном и већи део на средњем нивоу посебних стандарда постигнућа, односно захтева који су одређени индивидуалним образовним планом и прилагођеним стандардима постигнућа

- средњи степен ангажовања ученика
- организује и тумачи задатке уз мању помоћ наставника
- уме да формулише своје поступке у решавању задатка, процене и одлуке и објасни начин како је дошао до решења
- анализира угледајући се на модел (уз демонстрацију);
- самостално извршава задатке поштујући процедуру, захтеве безбедности и очувања околине
- повремено показује заинтересованост за сопствени процес учења, а препоруке за напредовање реализује уз повремено праћење.

Довољан (2):

- ученик који остварује минималан напредак у савладавању програма предмета и испуњавања уз помоћ наставника захтеве који су утврђени у већем делу основног нивоа постигнућа, односно захтеве који су одређени индивидуалним образовним планом и прилагођеним стандардима постигнућа
- низак степен ангажовања
- слабо познаје и разуме кључне појмове и информације и анализира композиције уз велику помоћ наставника
- делимично је усвојио је одговарајућу терминологију

- закључује директно на основу поређења са конкретним примером
- примењује одговарајуће поступке и процедуре у решавању једноставних проблемских ситуација у познатом контексту
- уз велику помоћ наставника извршава једноставне задатке минимално поштујући процедуру, захтеве безбедности и очувања околине
- ретко показује заинтересованост за сопствени процес учења, а препоруке за напредовање реализује уз стално праћење.

Недовољан (1)

- ученик који не остварује минималан напредак у савладавању програма предмета и ни уз помоћ наставника не испуњавања захтеве који су утврђени на основном нивоу постигнућа
  - нема ангажовања
  - не познаје и не разуме кључне појмове и информације и не препознаје их чак ни уз помоћ наставника
  - није усвојио одговарајућу терминологију
  - не уме да формулише поступке у решавању једноставних задатака чак ни на основу поређења
  - не примењује одговарајуће поступке и процедуре у решавању једноставних проблемских ситуација у познатом контексту
  - не извршава најједноставније задатке нити минимално поштује процедуру
  - не поштује захтеве безбедности и очувања околине
  - не жели да покуша да реализује минимално чак ни уз подршку наставника
  - не показује заинтересованост за сопствени процес учења, а препоруке за напредовање не реализује.

СТАНДАРДИ

- Следећи искази описују шта ученик зна и уме на **основном нивоу** у свакој области.

У области Знање и разумевање ученик уме да:

МК. 1.1.1. препозна основне елементе музичке писмености

МК. 1.1.2. опише основне карактеристике

- музичких инструмената и састава
- историјско–стилских периода
- музичких жанрова
- народног стваралаштва

У области Слушање музике ученик уме, на основу слушања музичких примера, да именује:

МК. 1.2.1. музичке изражајне елементе

МК. 1.2.2. извођачки састав

МК. 1.2.3. музичке жанрове

МК. 1.2.4. српски музички фолклор

У области Музичко извођење ученик уме да:

МК. 1.3.1. пева једноставне дечије, народне или популарне композиције

МК. 1.3.2. изводи једноставне дечије, народне или популарне композиције на бар једном инструменту

У области Музичко стваралашта ученик уме да:

МК. 1.4.1. направи музичке инструменте користећи предмете из окружења

МК. 1.4.2. осмисли мање музичке целине на основу понуђених модела

МК. 1.4.3. изводи пратеће ритмичке и мелодијско–ритмичке деонице на направљеним музичким инструментима

МК. 1.4.4. учествује у одабиру музике за дати жанровски и историјски контекст.

- Следећи искази описују шта ученик зна и уме на **средњем нивоу** у свакој области.

У области Знање и разумевање ученик уме да анализира повезаност:

МК. 2.1.1. музичких елемената и карактеристика музичких инструмената са музичком изражајношћу (на пример, брз темпо са живахним карактером)

МК. 2.1.2. структуре и драматургије одређеног музичког жанра (на пример, оперски финале са догађајима у драми)

МК. 2.1.3. облика народног музицирања са специфичним контекстом народног живота

У области Слушање музике ученик уме да:

МК. 2.2.1. опише и анализира карактеристике звучног примера кроз садејство опажених музичких елемената (на пример, узбуркана мелодија као резултат специфичног ритма, темпа, агогике, динамике, интервалске структуре)

МК. 2.2.2. препозна структуру одређеног жанра

- Следећи искази описују шта ученик зна и уме на **напредном нивоу** у свакој области.

У области Знање и разумевање ученик:

МК. 3.1.1. зна функцију елемената музичке писмености и извођачких састава у оквиру музичког дела

МК. 3.1.2. разуме историјске и друштвене околности настанка жанра и облика музичког фолклора

МК. 3.1.3. критички и аргументовано образлаже свој суд

МК. 3.1.4. уме креативно да комбинује изражајне музичке елементе у естетичком контексту (одређени музички поступак доводи у везу са жељеним ефектом)

У области Слушање музике ученик уме да анализира слушни пример и открије везу опажених карактеристика са:

МК. 3.2.1. структуралном и драматуршком димензијом звучног примера

МК. 3.2.2. жанровским и историјско–стилским контекстом звучног примера

МК. 3.2.3. контекстом настанка и примене различитих облика музичког фолклора

У области Музичко извођење ученик уме да:

МК. 3.3.1. изведе разноврсни музички репертоар певањем и свирањем као солиста иу школским ансамблима.

У области Музичко стваралаштво ученик уме да:

МК. 3.4.1. осмишљава пратеће аранжмане за Орфов инструментаријум и друге задате музичке инструменте

МК. 3.4.2. импровизује и/или компонује мање музичке целине (ритмичке и мелодијске) у оквиру различитих жанрова и стилова

МК. 3.4.3. осмисли музику за школску представу, приредбу или перформанс.

2.11. ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

Сврха и принципи оцењивања

Наставник се руководи следећим принципима при оцењивању:

- 1) поузданост: означава усаглашеност оцене са утврђеним, јавним и прецизним критеријумима оцењивања;
- 2) ваљаност: оцена исказује ефекте учења (оствареност исхода, ангажовање и напредовање ученика);
- 3) разноврсност начина оцењивања: избор одговарајућих и примена различитих метода и техника оцењивања како би се осигурала ваљаност, поузданост и објективност оцена;
- 4) редовност и благовременост оцењивања, обезбеђује континуитет у информисању ученика о њиховој ефикасности у процесу учења и ефекат оцене на даљи процес учења;
- 5) оцењивање без дискриминације и издвајања по било ком основу;
- 6) уважавање индивидуалних разлика.

Предмет и врсте оцењивања

Оцена је описна и бројчана. Праћење развоја и напредовања ученика у достизању исхода и стандарда постигнућа, као и напредовање у развијању компетенција у току школске године обавља се формативним и сумативним оцењивањем. Формативно оцењивање, у смислу ових критеријума, јесте редовно и планско прикупљање релевантних података о напредовању ученика, постизању прописаних исхода и циљева и постигнутом степену развоја компетенција ученика. Сумативно оцењивање, у смислу ових критеријума, јесте вредновање постигнућа ученика на крају програмске целине, модула или за класификациони период из предмета и владања. Оцене добијене сумативним оцењивањем су, по правилу, бројчане и уносе се у дневник рада, а могу бити унете и у педагошку документацију.

Оцена

Оценом се изражава:

- 1) оствареност циљева и прописаних, односно прилагођених стандарда постигнућа, достизање исхода и степена развијености компетенција у току савладавања програма предмета;
- 2) ангажовање ученика у настави;
- 3) напредовање у односу на претходни период;
- 4) препорука за даље напредовање ученика.

Бројчане оцене су: одличан (5), врло добар (4), добар (3), довољан (2) и недовољан (1).

Ученику се не може умањити оцена из предмета због односа ученика према ваннаставним активностима или непримереног понашања у школи.

Оцењивање моторичких знања, умења и навика врши се на основу минималних образовних задатака и образовних стандарда за крај обавезног образовања .

Садржаји програма :

- развијање физичких способности;
- спортивно-техничко образовање (усвајање моторичких знања, умења и навика);
- однос према раду и другим учесницима на часу;
- теоријско образовање.

Праћење и оцењивање

- Оцењивање се врши бројчано, на основу остваривања оперативних задатака и минималних образовних захтева. Праћење напредовања ученика обавља се sukcesивно, током целе школске године, на основу јединствене методологије која предвиђа следеће тематске целине: стање физичких и моторичких способности, усвојене здравствено-хигијенске навике, достигнути ниво савладаности моторних знања, умења и навика у складу са индивидуалним могућностима ученика, однос према раду и достигнути ниво позитивних ставова о вежбању, спорту здрављу и осталим садржајима битним за васпитање.
- Усвојеност здравствено-хигијенских навика прати се на основу утврђивања нивоа правилног држања тела и одржавања личне и колективне хигијене, уредности у свлачионици, а такође и на основу усвојености и примене знања из области здравља.
- Степен савладаности моторичких знања и умења спроводи се на основу минималних програмских захтева, који је утврђен на крају програмских садржаја.
- Однос према раду вреднује се на основу редовног и активног учествовања у наставном процесу, такмичењима и ваншколским активностима.
- Оцењивање степена савладаности моторичких знања и умења спроводи се према утврђеним минималним образовним захтевима.

Минимални образовни захтеви:

Атлетика: Приказ технике спринтерског трчања, штафетног трчања, бацања кугле, скока у даљ из места и залета (варијанта „увинуће”); приказ технике скока у вис (варијанта „маказе” и стредл), истрајно трчање,.

Вежбе на справама и тлу: Комбинације вежби: на тлу, греди и прескок

Рукомет: Једна комбинација елемената технике примењених у ситуацији игре (додавање, вођење и шутирање, „забадање“), докорак, закорак и предкорак.

Ритмичка гимнастика и народни плесови: обавезни састав без реквизита; замаси, кружења, трчања, прескакања вијаче на више начина, једно коло уз музику.

Пливање: препливати 20 m наученом техником.

Кошарка: Приказ технике вођења, хватања, додавања, дриблинга, шута двокорак са обе стране.

Одбојка: Приказ технике одбијања лопте прстима и чекићем, првог и тенис сервиса, смеча из зоне 4, организација напада и одбране, **игра**.

Фудбал: Приказ технике вођења, додавања и пријема лопте на више начина, дриблинга, шута на гол и игра.

Спортска гимнастика: Приказ састава на тлу од 6 елемената различитих тежина, прескок (разношка, згрчка, одбочка), ниска греда (састав).

Бадминтон: Одбијање лоптице изнад себе бекхендом, форхендом и смеч ударцем, размена једне и две лоптице у пару, извођење сервиса, игра у синглу и дублу.

Образовни стандарди

Оспособљеност у вештинама подразумева ниво савладаности садржаја програма Физичког и здравственог васпитања:

- Спортске игре (кошарка, одбојка, рукомет, фудбал, бадминтон),
- Атлетика (трчање, скокови, бацање),
- Вежбе на справама и тлу тло, прескок, греда, двовисински разбој, кругови, коњ са хватаљкама, вратило, разбој),
- Плес,
- Ритмичка гимнастика,
- Пливање,
- Стони тенис и
- Двоставне вежбе

Основни ниво

У подобласти СПОРТСКЕ ИГРЕ ученик/ученица: - игра спортску игру примењујући основну технику, неопходна правила и сарађује са члановима екипе изражавајући сопствену личност уз поштовање других - зна функцију спортске игре, основне појмове, неопходна правила, основне принципе тренинга и пружа прву помоћ.

Средњи ниво

У подобласти СПОРТСКЕ ИГРЕ ученик/ученица: - игра спортску игру примењујући виши ниво технике, већи број правила, једноставније тактичке комбинације и уз висок степен сарадње са члановима екипе изражава сопствену личност уз поштовање других - зна функцију и значај спортске игре, већи број правила, принципе и утицај тренинга.

Напредни ниво

У подобласти СПОРТСКЕ ИГРЕ ученик/ученица: - игра спортску игру примењујући сложене елементе технике, испуњавајући тактичке задатке, учествује у организацији утакмице и суди на утакмицама - зна тактику игре, систем такмичења, начин организовања утакмице и суди.

Уважавање индивидуалних разлика приликом оцењивања

Оцењивање се обавља уз уважавање ученикових способности, степена спретности и умешности.

Ученик са изузетним способностима, који стиче образовање и васпитање на прилагођен и обogaћен начин применом индивидуалног образовног плана, оцењује се на основу остварености циљева и прописаних стандарда постигнућа, као и на основу ангажовања.

Ученик који има тешкоће у учењу услед социјалне ускраћености, сметњи у развоју, инвалидитета и других разлога и коме је потребна додатна подршка у образовању и васпитању, оцењује се на основу остварености циљева и стандарда постигнућа према плану индивидуализације или у току савладавања индивидуалног образовног плана.

Ученику који стиче образовање и васпитање по индивидуалном образовном плану, а не испуњава захтеве по прилагођеним циљевима и исходима образовно-васпитног рада, ревидира се индивидуални образовни план.

Начин и поступак оцењивања

Ради планирања рада и даљег праћења напредовања ученика, наставник на почетку школске године процењује степен развијености компетенција ученика у оквиру одређене области, предмета, модула или теме од значаја за наставу у тој школској години (у даљем тексту: иницијално процењивање).

Резултати иницијалног процењивања користе се и као податак за даље унапређивање рада школе у области наставе и учења. Оцењивање се остварује применом различитих метода и техника, које наставник бира у складу с критеријумима оцењивања и прилагођава потребама и развојним специфичностима ученика.

Закључна оцена је бројчана и утврђује се на основу свих оцена од почетка школске године и сагледавања развоја, напредовања и ангажовања ученика и прикупљених података у педагошкој документацији наставника. Закључну оцену из предмета утврђује одељењско веће на предлог предметног наставника.

Предметни наставник који није утврдио прописан број оцена у току полугодишта обавезан је да ученику који редовно похађа наставу, а нема прописани број оцена, спроведе оцењивање на редовном часу или часу допунске наставе у току трајања полугодишта (у току последње недеље наставе) уз присуство одељењског старешине, члана стручног већа, стручног сарадника (педагога или психолога) или групе ученика.

Закључна оцена за успех из предмета може изузетно да буде и највећа појединачна оцена уписана у дневник, добијена било којом техникомпровере постигнућа.

Закључна оцена за успех из предмета не може да буде мања од:

- 1) одличан (5), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена најмање 4,50;
- 2) врло добар (4), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена од 3,50 до 4,49;
- 3) добар (3), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена од 2,50 до 3,49;
- 4) довољан (2), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена од 1,50 до 2,49.

Закључна оцена за успех из предмета је недовољан (1), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена мања од 1,50.

Обавештавање о оцењивању

На почетку школске године наставник је дужан да на примерен начин обавести ученика о прописаним циљевима, стандардима постигнућа и исходима учења. На почетку школске године ученици (а по потреби и родитељи, односно старатељи) се обавештавају о критеријумима, начину, поступку, динамици, распореду оцењивања и доприносу појединачних оцена закључној оцени.

Евиденција о успеху ученика

Наставник у поступку оцењивања прикупља и бележи податке о постигнућима ученика, процесу учења, напредовању и развоју ученика током године у дневнику рада и својој педагошкој документацији. Под педагошком документацијом, у смислу овог правилника, сматра се писана или електронска документација наставника која садржи: личне податке о ученику и његовим индивидуалним својствима која су од значаја за постигнућа, податке о провери постигнућа, ангажовању ученика и напредовању, датим препорукама, понашању ученика и друге податке од значаја за рад са учеником и његово напредовање.

Подаци унети у педагошку документацију могу бити коришћени за потребе информисања родитеља, приликом одлучивања по приговору или жалби на оцену и у процесу самовредновања и екстерног вредновања квалитета рада установе.

Стручно веће наставника предмета из области рада физичког васпитања је у целости сагласно са критеријумом оцењивања који је дефинисан и усклађен са Правилником о оцењивању ученика о средњем образовању и васпитању, објављен у "Службеном гласнику РС", бр. 82/2015 од 28.9.2015. године, а ступио је на снагу 6.10.2015.

2.12. ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО

Циљ наставног предмета Информатика и рачунарство у основној школи је стицање знања, овладавање вештинама и формирање вредносних ставова који доприносе развоју информатичке писмености неопходне за живот у савременом друштву, даље школовање и практичну примену у процесу рада, као и оспособљавање ученика да ефикасно и рационално користе рачунаре на начин који не угрожава њихово физичко и ментално здравље.

НАЧИНИ ПРАЋЕЊА НАПРЕДОВАЊА УЧЕНИКА ТОКОМ ГОДИНЕ

- *Усмено испитивање*
- *Активност на часу*
- *Практичан рад*
- *Петнаестоминутни тестови*
- *Презентација радова*
- *Пројектни задаци*

- *Сарадња у тиму*
- *Ангажованост*

У односу на оствареност исхода, самосталност у раду, као и однос према раду, залагању и активности ученика:

Оцену одличан (5) добија: Ученик који самостално повезује, објашњава, анализира чињенице везане за основне информатичке појмове, рачунарску структуру, софтвер. Ученик који је у потпуности усвојио основна, проширена и продубљена знања, умења и вештине, који уочава битно, логички повезује чињенице и појмове, самостално закључује, критички расуђује, самостално извршава додељене задатке и примењује стечена знања и вештине из области Рачунарства и информатике (Информационо-комуникационе технологије, Дигитална писменост, Рачунарство). Самостално ради вежбе у току којих показује иницијативу, сналажљивост, брзину и креативност. Учествује у свим активностима организованим у форми пројеката, домаћих задатака и тд. Спреман је да помогне ученицима који спорије напредују. Својим понашањем позитивно утиче на атмосферу на часу.

Оцену врло добар (4) добија: Ученик који самостални или уз делмичну помоћ наставника анализира чињенице везане за основне информатичке појмове, рачунарску структуру, софтвер. Самостално или уз делимичну помоћ наставника (или друга) ради вежбе, труди се да унапреди брзину рада, тачност, креативност. Ученик који је у потпуности усвојио основна знања, умења и вештине и више од половине проширених и продубљених знања, уочава битно, логички повезује чињенице и појмове, уз малу помоћ наставника долази до закључка, критички расуђује, самостално извршава додељене задатке и примењује стечена знања и вештине из области Рачунарства и информатике (Информационо-комуникационе технологије, Дигитална писменост, Рачунарство). Учествује у свим активностима организованим у форми пројеката, домаћих задатака и тд. Својим понашањем позитивно утиче на атмосферу на часу.

Оцену добар (3) добија: Ученик који самостално репродукује чињенице а при анализирању, повезивању и објашњавању потребна му је значајнија подршка наставника. Вежбе ради спорије од очекиваног просечног времена, али коректно, тачно, уз повремену помоћ наставника. Ученик који је у целини усвојио основна знања, умења и вештине, и половину проширених знања, умења и вештина, а према програму предмета. Уз помоћ наставника схвата значење научених садржаја, објашњења и повезује их, уз помоћ наставника уочава битно, уз помоћ наставника извршава додељене задатке и примењује стечена знања и вештине из области Рачунарства и информатике (Информационо-комуникационе технологије, Дигитална писменост, Рачунарство). Узима повремено учешће у активностима организованим у форми пројеката, домаћих задатака и тд. На часу је вредан, пажљив, не омета друге.

Оцену довољан (2) добија: Ученик који уз помоћ наставника репродукује чињенице везане за основне информатичке појмове, рачунарску структуру и софтвер. Вежбе ради споро, несигурно, потребна му је стална подршка наставника. Једноставне, прилагођене вежбе успева да уради самостално. Ученик који је усвојио основна знања, умења и вештине, према програму предмета, ученик испољава потешкоће у анализи чињеница, података, њиховом уопштавању и закључивању, има тешкоћа у усменом и писменом

изражавању, не сналази се у новим ситуацијама, уз велику помоћ наставника извршава додељене задатке и примењује стечена знања и вештине из области Рачунарства и информатике (Информационо-комуникационе технологије, Дигитална писменост, Рачунарство).

Оцену недовољан (1) добија: Ученик који, ни уз помоћ наставника и других учаника из групе, није усвојио основна знања, вештине и ставове предвиђене планом и програмом. Не учествује у активностима на часу, и активностима везаним за пројекте и домаће задатке.

Оцена из петнаестоминутне писмене провере евидентира се у педагошкој документацији наставника и узима се у обзир приликом утврђивања закључне оцене ученика.

2.13. ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

Овај изборни предмет поред сазнајне, треба да развије и моралну димензију ученикове личности. Избор се заснива на добровољности и афинитетима, садржаји се усвајају практиковањем и осећањима, а исходи су усмерени на грађанску заједницу. Ипак, и овде постоје одређени нивои знања (битни појмови и начела, организациони поредак, савест и обичајност, грађанске процедуре) који се могу вредновати.

Недовољне оцене међутим нема, мада уколико ученик није редовно долазио на наставу може бити неоцењен.

Све неведено треба да резултира описном оценом;

Грађанско васпитање - „задовољава“, „добар“ и „истиче се“.

а) Оцену „задовољава“ добија ученик који редовно долази на часове, и показује минимум жеље за учешћем у активностима и толеранцију према члановима групе.

б) Оцену „добар“ добија ученик који је заинтересован да напредује у наставним програмима, и развија афирмативан однос према групном раду.

ц) Оцену „истиче се“ добија ученик који је креативан у заједничким програмима и ваннаставним активностима и усваје грађанске навике и вредности.